



KAJSKERTASEURA RY

1955 - 2005

**50 VUOTTA TYÖTÄ
SAARELAISTEN
PARHAAKSI**





KAASKERTASEURA

1955 - 2005

Kaarin Kurri

Kaaskertaseura ry • Turku 2005

*Etukannen kuva: Höyttisten kylä. Matti Kivekäs 1985.
Takakannessa Höyttisten salmi. Kuva ja tiililaivat Raimo Narjus.*

Kakskertaseura ry
Hallitus vuonna 2005
Markku Monnonen, puheenjohtaja
Pasi Räty, varapuheenjohtaja
Kaarin Kurri, sihteeri
Tamara Lund
Jaana Majatie
Tina Mäkelä
Matti Schrey
Jarmo Suominen
Heikki Toimi
Pirkko Varjonen

Julkaisija: Kakskertaseura ry
Toimitus ja graafinen asu: Kaarin Kurri

ISBN 952-91-8856-0

Saarijärven Offset Oy 2005



Kakskertaseura ry

50 vuotta työtä saarelaisten parhaaksi

Kakskerta

Sävel: Pentti Viherluoto

Sanat: Sulo Säkeistä (Pekka Niemi)

*Meillä on luodot ja meillä on lahdet,
meillä on salmet ja seljäteet,
järvemme läikkyyä, kaikkea kahdet,
pärskyvät laineet ja tyynet veet.
Tervehdi, laulumme, Kakskertaa,
selkiä, saaria, Satavaa,
laihomme lainetta viljavaa,
järvemme väkettä vilpoisaa.
Kakskertaa, Kakskertaa,
kaikuvi laulumme kaks' kertaa.*

*Meillä on niityt ja meillä on puistot,
meillä on lehtoisia Mariehund,
tiilistä viirissä tallella muistot,
saarien saumana Höyttissund.*

Tervehdi...

*Meillä on Hennalat, Sinapit, Kulhot,
Airiston uhmana Erikswall,
nunnilla kätkössä vuorilla sulhot,
kartanot, kruununa kait Brinkahall.*

Tervehdi...

*Meillä on koulut ja kulttuurikehdot,
nuoriso kurssimme kansoittaa,
viihdyn suo kiehtovat koivikot, lehdot,
Kaasvuoret kauhuista muistuttaa.*

Tervehdi...

*Meille kun vieraskin matkansa johtaa,
maantietä muinaista, mutkaisaa,
saariston siinnosta silmänsä hohtaa,
kannatti retkelle uskaltaa.*

Tervehdi...

SISÄLLYS

LUKIJALLE	5
KAKSKERTASEURA 1955 - 2005	6
Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistyksestä	
Kakskertaseuraksi	7
Kakskertaseura 1974 - 2005	12
Tehtävät hajautetaan toimikunnille	12
Yhteistyötä, talkoita, kulttuuria ja vapaa-ajantoimintaa	16
Kotiseutuarkistosta historiaksi	26
Tiedotteita ja tuotteita	27
Kakskertatalo	30
Ympäristönsuojelua ja osallistumista kaavoitukseen	31
Menestystä pihakilpailuissa ja tunnustusta	
aktiivisesta toiminnasta	34
Sokerina pohjalla - Käräjät	36
KATSEET TULEVAISUUTEEN	39
LIITTEET	
1. Luottamushenkilöt ja toimintaryhmät	42
2. Huomionosoitukset	44
3. Esimerkkejä Kakskertaseuran tekemistä aloitteista	
ja lähettämistä kirjelmistä	46
4. Tuotteet	48

LUKIJALLE

Täyttäessään tänä vuonna 50 vuotta teki Kakskertaseuran hallitus päätöksen historiikin laadinnasta.

Historiikin lupautui laatimaan seuramme sihteeri, Turun maakuntamuseon tutkija Kaarin Kurri. Historiikkityö on nyt valmistunut. Lukijana sinun on nyt mahdollisuus saada kattava ja kiintoisa kuvaus Kakskertaseuran vaiheista eri vuosikymmeninä. Kaarin Kurrin työ ei ole ollut helppoa. Yhdistystoiminnassa monasti ja niin Kakskertaseurassakin ei aina tule tallennettua säilöön kaikkea tekemistä. Asiat unohtuvat ihmismielen muistista vuosikymmenten myötä. Historiikin tekijä on onnistunut työssään kiitettävästi. Kuvaus on kattava ja tuo esille monipuolisesti seuramme toimintaa. Kakskerran Huvilanomistajien yhdistyksen vaiheet ovat tallentuneet vajavaisesti. Tämä ei ole historiikin tekijän puute vaan kun ei yksinkertaisesti löydy tietoa.

Kiitän tässä yhteydessä tämän historiikin tekijää Kaarin Kurria lämpimästi. Samalla kiitän kaikkia, jotka häntä avustivat vaikeassa työssä kerätä tietoa. Kiitän myös Turun Pientalosaatiötä avustuksesta historiikin laadintaan. Taloudellinen tuki oli ratkaisevan tärkeä.

Kaikille lukijoille toivotaan antoisaa hetkeä katsaukseen Kakskertaseuran menneisyyteen.

Kakskerrassa, kesäkuussa 2005

Kakskertaseura ry



Markku Monnonen
puheenjohtaja

KAKSKERTASEURA 1955-2005

Kakskertaseuran juhliessa 50-vuotista toimitaivaltaan voidaan ilolla kehaista sen olevan ylivoimaisesti suurin Turkuseuran kaupunginosa-seuroista ja ainoa kotiseutuyhdistys Suomessa, jossa toimii ja joka edustaa sekä vakinaisia että kesäasukkaita. Asukkaiden edunvalvonnan lisäksi se kantaa päävastuun entisen Kakskerran kunnan alueen kotiseututyöstä. Seuran toimialueeseen kuuluu pääsaarten – Satavan ja Kakskerran – lisäksi lukuisia pikkusaaria: Kulho, Järvistensaari, Hinttinen; Latosaari, Niittysaari jne. Alueella on nykyisin noin 1.500 kanta-asukasta ja noin 2.000 vapaa-ajanasukasta. Kakskertaseuraan heistä kuuluu runsaat 860 henkilöä, joista runsaat puolet on nk. pääjäseniä ja muut perheenjäseniä.

Kakskertaseura toimii tänä päivänä asukkaiden edunvalvojana, tukee asukkaiden pyrkimyksiä ylläpitää ja kehittää oman kotialueensa palveluita, toimii lausunnonantajana asema-

kaavallisissa ja luonnonsuojelullisissa kysymyksissä, edistää toiminnallaan asukkaiden viihtyvyyttä, vahvistaa Kakskerran sekä sen asukkaiden alueellista identiteettiä ja pyrkii lisäämään kaikin tavoin kotiseudun tunnettavuutta.

Näin ei ole ollut aina. Seuran ensimmäisten 15 toimivuoden ajan Kakskerta oli itsenäinen kunta ja seura edusti vain osaa saarelaisista, Turussa vakinaisesti asuvia ja Kakskerran kunnan alueella huvilan omistavia henkilöitä, jotka odottivat kesäkunnaltaan eri palveluja kuin paikalliset maanomistajat. Vuoden 1968 alussa toimeenpantu kuntaliitos merkitsi melkoista myllerrystä huvilanomistajien yhdistyksessä, joka otti tehtäväkseen myös henkisen sillan rakentamisen kahtia jakautuneen väestön kesken. Kuinka ja millaisin ponnistuksin Kakskertaseura on työssään onnistunut? Siihen vastaus löytyy kääntämällä katseet menneeseen.



KAKSKERRAN HUVILANOMISTAJAIN YHDISTYKSESTÄ KAKSKERTASEURAKSI

Kakskertaseuran perustamispäiväksi lasketaan toukokuun 6. päivä vuonna 1955, jolloin Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin. Yhdistyksen perustamista oli valmisteltu tätä ennen jo pari vuotta. Se nähtiin tarpeelliseksi, jotta kesäasukkaat voisivat vaikuttaa Kakskerran kunnan päätöksentekoon. Keskeisiä ongelmia olivat huviloiden verotus, teiden kunnossapito- ja puhelinmaksut sekä heikohkot kulkuyhteydet Turkuun.

Kakskertaseuran hallitus Harjattulassa 50-vuotisjuhlapäivänä 6.5.2005. Jarmo Suominen (vas.), Matti Schrey, Pasi Rätty, Tina Mäkelä, Markku Monnonen, Kaarin Kurri, Pirkko Varjonen, Jaana Majatie ja Heikki Toimi. Kuvasta puuttuu Tamara Lund. Kuva Paula Palmroth / Kakskertaseura.

Kunta puolestaan katsoi huvilanomistajien vaatimukset suuriksi suhteutettuna tuloihin; kunnan veroäyri oli poikkeuksellisen alhainen eivätkä huvilanomistajat juuri kassaa kartuttaneet.

Uuden yhdistyksen puuhamiehiä olivat Otto Viitanen, Rufus Lönkä, Jorma Pitkänen, Viljam Perilä ja Arvid Schrey. He muodostivat nk. väliaikaisen toimikunnan, jonka puheenjohtajana toimi Viitanen. Kakskerran huvila-asutus oli kasvanut voimakkaasti sotien jälkeen,

ja 1950-luvun alussa kunnassa oli jo noin 700 huvilaa ja laskutavasta riippuen 2000-5000 kesäasukasta. Vakinaisia asukkaita oli seitsemisen sataa.

Alkutaival oli värikäs ja epämuodollinen. Toimikunta aloitti vuoden 1953 lopulla alustavan jäsenhankintakampanjan yhdistyksen perustamiseksi. Huvilanomistajia lähestyttiin kirjeitse, mutta jäseniä kertyi kokoon vain 12. Puheenjohtaja Viitanen ei tästä lannistunut, vaan tarttui henkilökohtaisesti puhelimeen saaden parissa viikossa kokoon 83 uutta nimeä. Vuoden 1955 puolella väliaikaiseen toimikuntaan kutsuttiin vielä kaksi uutta henkilöä, A. Sipilä ja Ilmari Juvakoski. Toimikunta kokoontui ensin tarkastamaan puheenjohtajan laatiman sääntöehdotuksen, ja nk. vuosikokouksen ”loppuvaihe” pidettiin 16.03.1955 Vähäväkisten kokoussalissa Turussa. Tämän kokouksen nimiin kirjattiin virallinen päätös yhdistyksen rekisteröimiseksi, ja se myös valitsi ensimmäisen johtokunnan. Ilmoitus yhdistyksen perustamisesta jätettiin yhdistysrekisteriin 30.4.1955. Ilmoituksen liitteenä olevan uuden yhdistyksen perustamisasiakirjan ovat allekirjoittaneet kouluneuvos Otto Viitanen, oikeusneuvosmies Fredrik Arvid Schrey ja johtaja Väinö Nestori Jaakkola.

Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Otto Viitanen, varapuheenjohtajaksi Arvid Schrey, sihteeriksi palopäälikkö Ilmari Juvakoski ja johtokunnan muiksi jäseniksi lääketieteen lisensiaatti Elon Vallasvaara sekä johtaja Veikko Saari. Varajäseniksi valittiin kansakoulunopettaja Ilpo Impivaara

ja rakennusmestari Kauko Kaarlo Tuomola. Alueellisen edustuksen turvaamiseksi heidät ”poimittiin” eri puolilta Kakskertaa.

Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistyksen tarkoitukseksi määriteltiin säännöissä (2 §.):

a) edistää teiden, lauttain ja siltain kunnossapitoa, suunnittelua ja rakentamista Kakskerran pitäjän alueella sekä valvoa ja edistää liikenneyhteyksien ylläpitoa Kakskerran ja Turun kaupungin samoin kuin Kakskerran eri osien välillä;

b) valvoa mahdollisuuksiensa mukaan huvilanomistuksesta aiheutuvien verojen ja maksujen oikeudenmukaisuutta ja kohtuutta ja toimituttaa näissä asioissa tarpeelliseksi katsottuja selvityksiä sekä tehdä valtion tai kunnan viranomaisille yhdistyksen tarkoituksensa saavuttamiseksi ja jäsenten oikeuden turvaamista koskevia esityksiä;

c) edistää Kakskerran saaristoluonnon kauneusarvojen säilymistä ja tunnetuksi tekemistä ja matkailun suuntautumista tälle alueelle.

Säännöissä määriteltiin myös toiminnan suuntaviivat: ”Tavoitteiden saavuttamiseksi järjestää yhdistys tarpeen mukaan kokouksia, hankkii puheita ja esitelmiä ja sanomalehtikirjoituksia tai käyttää muita yleisesti hyväksytyjä mainostustapoja.” Yhdistyksen jäseneksi kelpuutettiin Turussa asuva henkilö, joka omistaa huvilan tai sen osan Kakskerran pitäjässä. Lisäksi yhdistyksen johtokunnalle määriteltiin oikeus hyväksyä jäseneksi perustelluista syistä sellainenkin henkilö, joka ei pysyvästi



asunut Turussa.

Ensimmäiseksi yhdistys tarttui tieasioiden hoitoon tavoitteena mm. lauta-aikataulujen parantaminen ja Kaksikerran kylätien muuttaminen valtionhoitoiseksi maantiekseksi. Viimeksi mainitussa asiassa yhdistys tuki Kaksikerran valtuuston puheenjohtajan, talousneuvos Väinö Saarion voimakkaasti ajamaa hanketta. Valitettavasti Kaksikerran Huvilanomistajain Yhdistyksen pöytäkirjat ovat toistaiseksi hukassa, joten sen toiminnasta on säilynyt vain hajanaisia tietoja, mutta ilmeisesti jo monet yhä edelleen jatkuvat tapahtumat ja toimintamallit saivat tällöin alkunsa. Näistä tärkein on varmasti saarelaiset joka kesä yhteisiä asioita pohtimaan kokoava kesätapahtuma – Käräjät – joista varhaisin lienee järjestetty jo 1950-luvun lopulla.

Huvilanomistajien yhdistys ennätti toimia tarkoitusperiensä hyväksi toista-

Kaksikerran arkistossa säilynyt repeillyt lehtileike kertoo koruttomalla tavalla kahtia jakautuneesta tilanteesta 1960-luvun lopulla. Myös huvilanomistajien keskuudessa oli sekä kuntaliitoksen kannattajia että vastustajia, mutta virallisesti yhdistys ei ottanut liitosasiaan kantaa.

kymmentä vuotta, kunnes vuoden 1968 alussa toteutettu Kaksikerran kunnan liittäminen Turun kaupunkiin vei siltä toimintapohjan. Kuntaliitos käänsi pakan mielenkiintoisella tavalla ylösalaisin: entisistä altavastaaajista tulikin hetkessä isäntiä, sillä Turun kaupunginvaltuustossa ja muissa hallintoelimissä istui nyt huomattavasti enemmän huvilanomistajia kuin Kaksikerran pysyviä asukkaita. Yhdistystä ei kuitenkaan haluttu lakkauttaa, mutta toiminta-alue oli mietittävä uudelleen.

Myös 1960-luvulla kunnan museo-

toimesta huolehtimaan perustetun Kaksikerran Kotiseutuyhdistyksen tehtäväkenttä itsenäisen kunnan kotiseutuja museotyön edistäjänä katkesi. Turun kaupungin museotoimesta vastasi Turun kaupungin Historiallinen Museo (nyk. Turun maakuntamuseo) ja kotiseututyöstä Turkuseura. Muuttuneessa tilanteessa Kaksikerran vakinaiset asukkaatkin lähtivät puuhaamaan uutta omakotiyhdistystä vakituisten asukkaiden edunvalvojaksi.

Alue tuntui liian pieneltä monelle rinnakkaiselle ja toistensa toimialueita sivuavalle seuralle, joten ainoaksi järkeväksi ratkaisuksi nähtiin kaikkien kaksikertalaisten yhteinen yhdistys, ”Kaksikertaseura”. Vetovastuun ”Kaksikertaseuran” muodostamisesta otti Kaksikerran Huvilanomistajain Yhdistyksen johtokunta. Sen puheenjohtajana toimi tuolloin Veikko Hankomäki ja sihteerinä Ilmari Juvakoski. Muodostettu toimikunta (Johtokunta), johon huvilanomistajien yhdistyksen edustajan, Raimo Narjuksen, lisäksi oli kutsuttu mm. omakotiyhdistyksen ja Kulhon kaupunginosaseuran puuhamiehiä, ryhtyi valmistelemaan uusia sääntöjä. Niissä kiinnitettiin erityistä huomiota Kaksikerrassa pysyvästi ja osan vuotta asuvien tasapuoliseen edustukseen, kaksikertalaisten yhteisten asioiden hoitamiseen sekä omakoti- ja muitten pienkiinteistöjen omistajien edunvalvontaan. Sääntömuutosesitykseen sisällytettiin yhdistyksen nimen muuttaminen Kaksikerta-seuraksi.

Kaksikerta-seuran ”perustamista selvittelevä kokous” pidettiin Sinapissa 3.1.1974. Läsä oli 17 henkilöä. Koko-

uksen puheenjohtajana toimi Veikko Hankomäki ja sihteerinä Outi Kauppi. Muutosta puitiin ja päätös tehtiin kahdessa kaikille avoimessa kokouksessa 3.5.1974 ja 9.6.1974. Neuvotteluissa päädyttiin siihen, että uuden yhdistyksen perustamisen sijaan oli yksinkertaisempaa vain muuttaa Kaksikerran Huvilanomistajain Yhdistyksen säännöt ja nimi. Päätöksen saatua lainvoiman pidettiin 18.7.1974 Kaksikerta-seurayrityksen jatkovuosikokous, joka valitsi yhdistykselle uuden puheenjohtajan ja johtokunnan. Muutosilmoitus yhdistysrekisteriin jätettiin Turun maistraattiin 24. lokakuuta 1974. Oikeusministeriö hyväksyi muutokset 28.11.1975. Yhdistysrekisteriin merkittiin Kaksikerran Huvilanomistajain Yhdistyksen nimen vaihtuminen Kaksikerta-seuraksi ja uudet säännöt.

Uusissa säännöissä laajennettiin yhdistyksen toimintakenttää ja tarkoitukseksi määritettiin:

”työskennellä Kaksikerran sivistyksellisten, sosiaalisten, ja taloudellisten olojen kohentamiseksi alueellisen omaleimaisuuden pohjalta lähtien sekä jäsentensä oikeuksien turvaamista näissä kysymyksissä valvoen, osallistua ja pyrkiä vaikuttamaan tätä koskevaan yhteiskuntasuunnitteluun erityisesti hyvien ja turvallisten kulkuyhteyksien ja muun kunnallistekniikan kehittämiseen, toimia kokonaisvaltaisen kotiseututyön tavoitteiden saavuttamiseksi Kaksikerran kulttuurin ja historian tallennuksen, sen saaristoluonnon suojelun, maiseman hoidon ja matkailun edistämisen aloilla sekä työskennellä asukkaiden

KAKSKERTA-SEURA r.y:n
 JATKOVUOSIKOKOUS on Prinkkalan kartanossa torstaina 18. 7.
 klo 17.30. Käsitellään sääntöjen 9 pykälässä mainitut asiat.
 Kokouksen jälkeen klo 18.30
KAKSKERRAN KÄRÄJÄT,
 joissa käsitellään Prinkkalan kartanon menneisyyttä ja tulevaisuutta. Alustajina lisenssiaatti Elias Härö Valtion museovirastosta, ark.teht. Antti Gävert sekä Turun kaupungin edustajia.
 Johtokunta

kotiseututuntemuksen ja -kiintymyksen sekä viihtyvyyden ja Kakskerta-hengen lisäämiseksi.” (2. §)

Tavoitteiden toteuttamiseksi 3. §:ään kirjattiin mm. tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja viranomaisille, olla yhteydessä kotiseututyön keskusjärjestöön, suorittaa ja tukea kotiseutua koskevaa keruu-, tutkimus- ja julkaisutoimintaa, järjestää 'Kakskerran käräjiä', ja muita kokous-, esitelmä-, keskustelu-, juhla-, taide-, näyttely- ja viihdetilaisuuksia, pyrkiä parantamaan ulkoilumahdollisuuksia retkeilyjä, kuntopolkuja ja uintimahdollisuuksia järjestämällä, osallistua ympäristön ja maisemanhoitoon mm. luonnonvaraisen eläimistön kuten kalakannan säilyttämiseen istutus- ja muin hoitotoimenpitein sekä toimia muilla samankaltaisilla tavoilla.

Kakskerta-seura päätti jo sääntömuutosta selvittelevissä kokouksissa liittyä Suomen Kotiseutuliittoon, joka hyväksyi sen jäsenekseen 22.8.1974. Myös Kakskerran Kotiseutuyhdistyksen kaavailtiin sulautuvan vähitellen

Kakskerta-seuraan, ja sen oli tarkoitus aluksi liittyä mukaan yhteisöjäsenenä. Kotiseutuyhdistys on kuitenkin säilynyt itsenäisenä nykypäiviin saakka. Yhdistykset löysivät toisiaan tukevat toimintalinjat, ja Kotiseutuyhdistys on suunnannut voimansa mm. lakkautetulta kunnalta lahjaksi saamansa Salmenrannan museotorpan hoitamiseen.

Omakoti- ym. pienkiinteistöjen omistajien edunvalvonta liitettiin osaksi Kakskerta-seuran toimintaa, eikä erillistä omakotiyhdistystä perustettu. Vuonna 1998 Kakskertaseura liittyi Turun Pientalojen Keskusjärjestö Ry:een (TPK).

Kakskerta-Seuran sääntöjä muutettiin vuonna 1997 (§12), jolloin tilikausi ja johtokunnan toimintakausi muutettiin kalenterivuodeksi kun ne aiemmin olivat vaihtuneet kesän vuosikokouksessa. Vuonna 2001 säännöt uudistettiin jälleen, nyt uuden yhdistyslain mukaisiksi. Merkittävin muutos oli yhdistyksen nimen kirjoitusasun muuttaminen Kakskertaseuraksi ja johtokunnan vaihtaminen hallitukseksi.



KAKSKERTASEURA 1974 – 2005

Tehtävät hajautetaan toimikunnille

Uudistetun seuran puheenjohtajana aloitti Raimo Narjus ja varapuheenjohtajana Eero Viitaniemi. Johtokuntaan nimettiin kanta-asukkaiden edustajina Outi Kauppi, Tuomo Männistö, Åke Peltonen ja Markus Rautio sekä huvilanomistajia edustamaan Eila Karanko, Viljo Vanne, Veikko Hankomäki ja Ilmari Juvakoski. Toiminta lähti käyntiin vauhdikkaasti. Uusi hallitus kokoontui ensimmäisen kerran jo 30.7.1974 Raimo Narjuksen huvilalla Pitiskarissa. Seuran sihteeriksi valittiin Outi Kauppi ja rahastonhoitajaksi Markus Rautio.

Monet tehtävät periytyivät nk. van-

halta yhdistykseltä uudelle. ”Ensimmäisenä toimivuonna” tartuttiin jäsenhankinnan ohella mm. Brinkhallin käyttöön ja kunnostukseen, kuntopolun/hiihtoladun tekemiseen Hennalan maastoon, julkisen liikenteen aikatauluihin, maantieverkoston kehittämiseen ja polkupyöräilymahdollisuuksiin. Vastuu toiminnasta hajautettiin eri toimikunnille: nimettiin jäsenet Julkisen liikenteen työryhmään, Kalastustoimikuntaan, Virkistys- ja ulkoilu-työryhmään sekä Kulttuuri- ja historia-työryhmään. Selkeä organisaatio osoitautui heti alusta lukien toimivaksi, ja erilaisten työryhmien kautta tavoitteelli-

*Vasemmalla
Höyttisten kylän
ranta. Kuva Matti
Kivekäs 1975/
Kakskertaseura.*



*Asumis- ja ympä-
ristötoimikunnan
järjestämä vene-
retki Kulhoon.
Kuva Paula
Palmroth 2002.*

seen toimintaan sitoutui monikymmen-
päinen jäsenjoukko.

Julkisen liikenteen toimikunnalle annettiin tehtäväksi ”laatia Kakskertaseuran ehdotus linja-autojen aikatauluksi ja lähettää ehdotus asianomaisille sekä miettiä Kakskerran lähitulevaisuuden kehittämistä.” Toimikunnan puheenjohtajaksi nimettiin Viljo Vanne ja sihteeriksi Markus Rautio. Liikenne-toimikunta toimi vuoden 1980 alkuun, jolloin se lakkautettiin ja liitettiin nk. Yleisten palvelujen työryhmään. Tämä puolestaan organisoitiin vuonna 1980 perustetun Omakotityöryhmän kanssa vuonna 1982 Omakoti- ja yleisten palvelujen työryhmäksi (OMPATY), jonka vastuualueiksi listattiin kunnalliset palvelut, lausunnot, vaalitenttitilaisuu-
det ja urheilukenttä. Vuonna 1993 sen sijaan astui Asumis- ja ympäristö-

toimikunta, joka jatkaa toimintaa yhä edelleen. Sen tehtäväksi on muotoutunut seurata ja tehdä ehdotuksia hallitukselle omakoti- ja loma-asunto- ja yleisten kunnallisteknisten ja palveluihin liittyvien asioiden tiimoilta sekä ympäristöä, kaavoitusta ja asukkaiden viihtyisyyttä koskevista kysymyksistä. Työryhmien pitkäaikaisia puheenjohtajia ovat olleet mm. Raimo Narjus, Tuomo Männistö, Markku Monnonen, Risto Tilus ja Markku Jokinen.

Kalastustoimikunta on toiminut koko ajan samalla nimellä. Sen tehtäväksi muotoiltiin vuonna 1974 ”Antaa esitys johtokunnalle kalastukseen ja kalavesien hoitoon liittyvistä asioista.” Alueen kalastusasioiden hoito oli pahasti retuperällä, ja viimeiset kalastuskuntien kokoukset tiedettiin pidetyn 1950-luvun lopulla. Heti ensimmäise-

nä toimikautena käynnistettiin Kaksikerran alueen kalastustutkimus apuna toiminnanjohtaja Johannes Peltosen asiantuntemus. Tutkimuksella ”pyrittiin selvittämään alueen kalaston, kalastuksen ja kalavesien käytön nykytila sekä laatimaan sen pohjalta ohjelma kalastuksen ja kalakantojen hoitojen yhtenäiseksi järjestämiseksi silmälläpitäen alueen luonnonvaraisen tuoton ja hoidon yhteistuloksena muodostuvan saalis-kapasiteetin hyväksikäyttöä ja eri kalastajaryhmien tarpeita.” Tutkimus valmistui vuonna 1977. Samana vuonna istutettiin 5000 kpl meritaimenen poikasta Höyttisten rantaan. Tilaisuutta seurasi runsas yleisöjoukko ja julkisen sanan edustajia. Tapahtuma myös televisioitiin. Kalastonhoidon lisäksi toimikunta on osallistunut mm. Kalastuslain säännösten valmisteluun (1983) ja kalastuskuntien yhteistyön kehittämiseen (1998). Kalastustoimikunnan ensimmäisenä ja pitkäaikaisena puheenjohtajana toimi Raimo Narjus, sittemmin sitä ovat luotsanneet mm. Paavo Vilpo, Vesa Reilimo ja Seppo Muuri.

Virkistys- ja ulkoilutyöryhmän tehtäväksi määritettiin ”kuntopolkujen, hiihtopäivien yms. suunnittelu”. Myös se lakkautettiin vuoden 1980 alussa ja tehtävät liitettiin yleisiin palveluihin. Sen ensimmäinen puheenjohtaja oli Eero Viitaniemi.

Kaksikertaan liittyvän historian kerääminen annettiin vuonna 1974 Kulttuuri- ja historiatiyöryhmän vastuulle (pj. Eila Karanko). Työ aloitettiin heti seuraavana vuonna Höyttisten kylän historiantallennuksena kuvin ja sanoin,

ja hanke kasvoi vähitellen kunnianhimoiseksi Kaksikerran historiakirja – hankkeeksi. Työryhmälle kuului myös ”Käräjien järjestäminen, talvikulttuuri, viirien markkinointi, valokuvatalennus, myllyjauhatukset ja elotulista huolehtiminen” (1983). Vuonna 1988 vastuu jaettiin Kulttuuri- ja harrastetyöryhmän ja Kotiseutuhistoriatyöryhmän kesken. Kulttuuri- ja harrastetyöryhmä nimettiin vuonna 1993 Kulttuuri- ja toimintatyöryhmäksi ja 1998 Kulttuuritoimikunnaksi. Sen tehtäväalueeksi vakiintui kulttuuri- ja muiden tilaisuuksien ideointi ja järjestäminen asia- ja viihdeohjelmiseen sekä koulutus- ja kurssitilaisuuksien ja niiden tarjoilun järjestäminen.

Vuosina 1983-1988 buffeteista, arpajaisista ja tilaisuuksien huollosta vastasi Naistoimikunta (pj. Leena Vilpo ja Anja Narjus) ja vuosina 1991-1992 Puffettityöryhmä. Vuonna 1992 seuralla oli jopa Huvitustoimikunta, jonka tehtävä oli aktivoida Kaksikertatalon käyttöä. Vuonna 1998 kulttuuri- ja muiden tilaisuuksien ideointi määritettiin Kulttuuritoimikunnalle ja tilaisuuksien järjestäminen Toimintatyöryhmälle. Sittemmin ne on jälleen yhdistetty Kulttuuri- ja toimintatyöryhmäksi.

Historian tallentajat työskentelivät vuosina 1991-1992 Kotiseutuhistoria- ja kulttuurityöryhmä –nimen alla ja 1992-1993 Historiatyöryhmänä. Vuonna 1994 se nimettiin Historia- ja kotiseututoimikunnaksi, ja tehtäväksi määritettiin kaksikertalaisen historia- ja perinnetiedon tallentaminen. Historiatyöryhmän pitkäaikaisena puheenjohtajana on toiminut Heikki Toimi. Kulttuu-



Höyttisten Itätalon rakennuksia, takana oikealla Keskitalo. Matti Kivekäs 1975 / Kaksikertaseura.



Keskitalon Senja Salminen, takana Itä-talo. Matti Kivekäs 1975 / Kaksikertaseura.



ri- ja historytyöryhmää / toimintatyöryhmää ovat luotsanneet mm. Markus Rautio, Tapani Vinkala, Tarja Kaskimäki ja Jaana Majatie.

Vuosina 1979-1988 seuralla oli myös Ympäristöhoitotyöryhmä, joka vastasi vesiensuojelusta, osayleiskaava- ja kaupunkiuudistustyön seurannasta, ympäristönhoidosta sekä siivoustal- koiden järjestämisestä. Ympäristö- asioihin liittyy myös vuonna 1991 ensimmäisen kerran nimetty Pihakilpailu- toimikunta l. alueraati, joka tutkii ja etsii kohteet Kaks kertaseuran ehdotuk- seksi kaupunginosaseurojen järjestä- mään kilpailuun sekä osallistuu tähän liittyvien tilaisuuksien järjestämiseen. Ympäristötyöryhmän puheenjohtajuus- desta on vastannut Raimo Narjus, Jou- ko Hakala ja Erkki Ala-Tuuhonen ja Alueraadin Juhani Manner.

Yhteistyötä, talkoita, kulttuuria ja vapaa-ajantoimintaa

Kaks kertaseuran toimintaan on kuulu- nut ainakin 1970-luvun alkuvuosista lähtien monenlaisia tempauksia ja ta- pahtumia ympäristön kohentamiseksi ja yhteishengen lujittamiseksi: siivoustal- koot, kevätkesän kirkkotapahtuma Suvi- kirkko Kaks kerran kirkossa ja talvi- kirkko Martinkirkossa sekä elotulet. Vuonna 1977 toimintaan liitettiin mm. Ortodoksinen vedensiunaus Kaks ker- ranjärven rannassa sekä kaks kertaa- laisten yhteinen retkeily- tai kunto- tapahtuma, jollaiseksi alkuun vakiintui veneretki.

Vuonna 1976 Nikkilän Länsitalon emäntä Ella Anttila lahjoitti Kaks kertaseuralle tilalla sijaitsevan vanhan myl- lyn koneistoinen ja laitteineen sekä



Kunnostetun myllyn seinään naulattiin vuonna 1995 laatta, johon on kaiverrattu teksti: Nikkilän tuulimylly 1700-luvulta. Myllyn lahjoitti 1976 Kaksikerta-seuralle Ella Anttila. Myllyn kunnostukseen ovat osallistuneet Erkki Laamanen, Markku Larmasto, Pekka Niemi, Olavi Rakkolainen, Arto Uusikylä, Timo Muikku, Markku Monnonen, Raimo Narjus, Jorma Nurmi, Kalervo Otava, Timo Roine, Jorma Larko. 1995. Kiittollisuudella Kaksikerta-seura.

vuokrasi siihen liittyvän maa-alueen. Jo samana vuonna saatiin Turun kaupungilta 3.000 mk avustus myllyn kunnostamiseksi, ja ensimmäiset talkoot järjestettiin kesällä 1977. Myllyn kunnostamisesta syntyikin parin seuraavan vuosikymmenen ponnistus, jota luotsaamaan nimettiin Myllytyöryhmä (1978-1996, pj. Markku Monnonen ja Raimo Narjus). Kesällä 1978 mylly oikaistiin ja se sai katon. Välillä talkoopaikalle saapui vain puheenjohtaja Narjus, ja välillä talkoissa olivat Narjus ja ”Ella Anttilan pojat”. Apuun kutsuttiin myös kaksikertalaisia rakennusmestareita, ja siipien uusiminen annettiin urakalla Arto Uusikylän tehtäväksi. Työ ei olisi kuitenkaan valmistunut ilman tuntuva-



Tuulimylly oli vuonna 1976 murheellinen näky: siivet puuttuivat ja se oli kaatumaisillaan. Ella Anttila luovutti sen Kalliolan tilalla 1.8.1976 pidetyillä Käräjillä. Kuvassa (vas.) lahjakirjaa vastaanottamassa seuran puheenjohtaja Raimo Narjus ja taustalla palopäällikkö Ilmari Juvakoski.

150 000 markan suuruista rahallista panostusta.

Vihdoin, elokuussa 1995, mylly oli kunnossa ja oli juhlan aika: myllyn seinään naulattiin laatta, jossa ovat myllytyöryhmän jäsenten ja myllyn kunnostamiseen osallistuneiden henkilöiden nimet. Ensimmäisen kerran elojuhlia vietettiin seuraavana kesänä. Ohjelmassa oli mm. emäntä Ella Anttilan kertomus myllyn historiasta ja Raimo Narjuksen selostus myllyn kunnostuksesta. Lisäksi leikittiin piirileikkejä, laulettiin ja nautittiin puffetin antimia. Yleisöä paikalla oli noin 50 henkilöä.



Juhlia on sen jälkeen vietetty miltei vuosittain, niistä viimeisin oli elokuussa 2002, jolloin myllylle kokoontui lähes 80 henkilöä.

Veneretkien järjestämisestä vastasi Veneilytyöryhmä, joka toimi kymmenisen vuotta (1978-1988, pj. Raimo Narjus ja Reino Karanko). Ensimmäinen ”laulullinen veneretki” suunnattiin Seiliin 11 venekunnan voimin. Tutuiksi tulivat myös Berghamn (1980), Björkö (1980), Borgholm ja Iniön kirkkosaari (1982), Sandö, Mjösund (1983), Gyltö (1984), Gullkrona (1985), Berghamn (1986), Wartimaa (1987) ja Fagerholma sekä Lohm (1988). Sopiiviin etappeihin saapui väkeä myös autoilla. Sen jälkeen yhteiset veneretket on tehty vesibussilla: vuonna 1997 kierrettiin Kakskerran ympäri luotsina Raimo Narjus, jonka opastuksella katseet suunnattiin rantojen huvila-asutukseen, ja

vuonna 2001 matkattiin Kulhon saareen lapsuuden maisemia miettien.

Ortodoksinen vedensiunaus jäi lyhytikäiseksi ja hiipui pois muutaman kerran jälkeen. Aloite tapahtumasta tuli Turun Ortodoksiselta seurakunnalta, jonka kirkkoherra Viktor Turhanen lähestyi Kakskertaseuraa kirjeellä tiedustellen, olisiko sillä tiedossa luonnonkaunista paikkaa, missä voisi suorittaa veden vihkimisen ulkona luonnossa ”ortodoksisen riituksen mukaan”. Kakskertaseura hankki – kuultuaan ensin alueen asukkaita, aluetta edustavia kaupunginvaltuutettuja ja Martin seurakunnan kirkkoherran mielipidettä – tarvittavat luvat tilaisuudelle ja lupautui siivoamaan jäljet. Kirkkoherra Yrjö Luojola korosti tilaisuuden ekumeenista luonnetta ja tarjoutui pitämään tilaisuuden jälkeen myös lyhyen luterilaisen hartaushetken. Ensimmäinen



*Veneretkeläisiä
Berghamnin kallioi-
sella rannalla 1980,
Borgholmassa 1982 ja
Seilin kirkolla 1978.
Kuvat Eila Karanko /
Kaskskertaseura.*



Kakskertaseura kokosi 1970-luvulla asukkaat yhteiseen seuraan. Vuosina 1977-78 seuran toimintaan kuului erikoinen, nyt uskontokuntiakin yhdistävä tapahtuma – ortodoksinen veden vihkiminen – jonka yhteydessä järjestettiin myös lyhyt luterilainen hartaustilaisuus. Kuva Eila Karanko 1977 / Kakskertaseura.

siunaustilaisuus järjestettiin Kakskerran järven rannalla, Brinkahallin kartanon saunaniemessä 13.6.1977.

Yhteistyö Kakskerran alueella toimivien yhdistysten kanssa on ollut monipuolista ja hedelmällistä. 1970-luvun puolivälissä alueella toimivat aiemmin mainitun Kotiseutuyhdistyksen (pj. Paa-vo Nurmi) lisäksi mm. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kakskerran paikallisosasto (pj. Adolf Ehrnrooth), Punainen Risti (Yrjö Kiviharju), Suomi – Neuvostoliitto –Seura (Ella Anttila, Kaskimäki), Kakskerran Kaksoispiste, partiolippukunta (Outi Kauppi) ja Kakskerran Nuorisoseura (Jukka Oivanen, Diana Reilimo). Varsinkin partiolippukunnasta tuli heti tärkeä yhteistyö-

kumppani mm. tapahtumien järjestäjänä. Se oli luonnollisesti Kakskertaseuran sihteerin Outi Kaupin ansiota, toimihan hän myös partiolippukunnan vetäjänä.

Tärkeä yhteistyökumppani on aina ollut Martin seurakunta, jonka kanssa järjestetyt tilaisuudet ovat vuosikymmenten aikana vakiintuneet osaksi kakskertalaista vuotuiskiertoa: Suvikirkko / Helluntaikirkko, jonka kahvituksen Kakskertaseura järjestää, kerää joka toukokuu kirkkoon sanankuulijoita. Kirkossa on järjestetty vuosikymmenten saatossa myös lukuisia muita tapahtumia: lasten ja aikuisten konsertteja, runoesityksiä, kirkkomusiikki-iltoja ja joululauluiltoja. Näistä mieleenpainuneimpia lienevät Yrjö Jyrinkosken lausuntailta vuonna 1978 ja lasten konsertit, jotka viime vuosina on järjestetty Kulttuuri- ja toimintatyöryhmän puheenjohtajan, musiikinopettaja Jaana Majatien ohjauksessa.

Vuodesta 1991 lähtien Kaksertaseura on laskenut itsenäisyyspäivänä kukat sankarihaudoille, ja vuonna 1992 seura järjesti Suomen itsenäisyyden 75-vuotispäiväjuhlan. Jäsenten yhteisiä pikkujouluja alettiin viettää vuonna 1986, ja 1990-luvun alusta lähtien niitä



on vietetty yhteisen jouluruokailun muodossa. Välillä ohjelmaan on kuullut vappu- ja laskiaistansseja (1992) uudenvuodentansseja (1991-1992) ja välillä unikeonpäivän pyjamatansseja (1991), mutta viihdetapahtumia tärkeämpiä ovat olleet erilaiset liikunta- ja käsityöpiirit, jota on järjestetty niin saarelaiten omin voimin kuin yhteistyössä Auralan kansanopistonkin kanssa. Erittäin suosittuja ovat viime vuosina olleet mm. Eila Monnosen vetämät kuivakukka- ja pajukurssit.

Kotiseututuntemus on avartunut erilaisien retkien kautta. Niistä monet ovat 1990-luvun puolivälistä lähtien kytkeytyneet Euroopan rakennusperintöpäivien viettoon. Vuonna 1990 tehtiin retki Piikkiön Toivolinnaan, vuonna 1993 järjestetty kotiseuturetki suunnattiin Marielundiin, Brinkahalliin, Myllykylään ja Nunnavuorelle. Vuon-

Linturetkeläiset Kakskertatalon takaisella suoalueella keväällä 2004. Kuva Paula Palmroth.

na 1995 oli vuorossa Rettigin palatsin arkeologiset kaivaukset. Vuonna 1999 kotiseuturetki kiersi tuttuja paikkoja teeman ”Paikan nimet – paikan muisti” alla ja seuraavana vuonna aiheen ”Puusta pitkään” – innoittamana. Vuonna 2001 vuorossa olivat Brinkhallin englantilainen puutarha ja Kulhon rakennettu ympäristö.

Kakskertaseura kantoi 1970- ja 80-luvuilla konkreettisen vastuun saarten liikuntapaikkojen hoidosta. Kuntopolku ja -latu raivattiin talkoilla Hennalan maastoon vuosina 1974-75, Maamiesseurantalon luistinkentän hoito oli seuran vastuulla vuosina 1981-83 ja koulun luistinkentän hoito 1984-90. Vuosina 1986-87 vaati ponnistusta myös



■ Keskikokkeiden seuralaiset pitivät ja nauttivat siivousta harras. Ruusu Aili Järven-
sen ja vaimonsa Anja Järvensen pikkuhaukka kirkkoon vauhaa nauttii.



■ Koko Kakskerta-seuran hallitus heilui reippaasti talloissa mukana piikkiseipä-
neen. Tässä Viljo Vannetta (oik.) auttavat
hän urakkeisuudellaan rouva Ester Van-
ne ja pelotarkastaja Ilmari Juvakoski, joka
ehdi omalta tienpätäkältään kannustamaan
muitakin töihin.



■ Ruoho oli päässyt kasvamaan niin korkeaksi, että lippukunta Kakskerran Kaksioispi-
teen poikien, Simo Mertsolan ja Jon Warpeniuksen haukankatseet joutuivat kovalle koe-
tukselle ennenkuin kaikki roskat löytyivät.

Turun Sanomat Extra



■ Kasevan nuoret siivosivat joulukita neljä kilometriä tienestä. Huuhtomisessa oli mukana ohjaaja Teemu Ristimäki, jonka matkustusta parantaa kiertämällä kutsuessa nuoret toiseen kisaan Petri, Mari, Marja, Jussi, Milla, Minna, Teemu, Kaisa ja Janna.



◀ Aurinkoisena päivänä ei ole ollenkaan hullumpaa kerätä roskia, tuumi Petri Lappalainen, joka opetti pikkusiskolleen Marille miten siistinä luonto on pidettävä.

▼ Kaksikerran kansakoulun oppilaat maalaisivat talkoojulisteita pystytettäväksi suurempiin tiehaaroihin.



uuden hiihtoladun raivaus- ja perustaminen. Siivoustalkoot (1975-98) ovat viime vuosina vaihtuneet Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimiston romunkeräystalkoiden tukemiseksi ja kedonraivaus- ym. tapahtumiin.

Monet järjestetyistä tapahtumista ovat olleet yksittäisiä ja liittyneet merkittäviin saavutuksiin; mm. ponttonisillan moniohjelmaiset läksiäiset, joita vietettiin 12.05.1990, keräsi paikalle peräti 600 henkeä. Tunnelma oli korkealla. Ilta päättyi tanssiin sillalla ja ponttonin poiskuljetukseen.

Entä mahtavatko nykyiset kakskertalaiset tietää, että kesäkauden päättymisen merkiksi rannoille sytytettävien elotulien perinne on levinnyt Turun alueelle Kakskertaseuran aloitteesta? Kakskertaseura hankki tulien polttamiseen tarvittavat luvat ja huolehtii edelleen silloille sytytettävistä soihduista. Ensimmäiset tulet syttyivät lauantaina 30.8.1975 ja sen jälkeen ne ovat loistaneet lähes poikkeuksetta aina elokuun viimeisenä lauantaina. Ensimmäisistä elotulista informoitiin asukkaita kirjeellä.

Arvoisa kakskertalainen.

Kaunis ja helteinen kesä on päättymässä ja Kakskerran kaupungin osan elämä hiljenee. Pieni juhlahetki ennen talvikauteen siirtymistä saattaa kuitenkin olla paikallaan. "Kakskerran Käräjillä" 27.6. esitettiin ajatus "elo- eli syystulien" polttamisesta elokuun viimeisenä lauantaina, tänä vuonna 30.8. Satavan, Kakskerran, Kulhon, Niittysaaren, Latosaaren, Hinttisen jne. rannoilla kesäkauden päättymisen merkeissä. Tulilla tarkoitetaan elävää tulta kynttilän liekistä tervapatoihin ja nuotioihin asti.

Ystävät ja sukulaiset on syytä kutsua viettämään iltahämärää tulien ympärille. Tavoitteena on elokuussa pimeässä ympäri saaria ketjuna loistavat tulet.

Avotulen käsittelyssä on kuitenkin syyskosteudesta huolimatta noudatettava varovaisuutta. Tulta on valvottava ja jälkisammutus tehtävä huolella

Kakskerta-seuran hallitus on ilmoittanut poliisilaitokselle suunnitelmasta ja pyytänyt lupaa mainittujen avotulien polttamiseen.

Syysterveisin Kakskerta-seura

Kuva oikealla: Suomen Turku n:o 3 - 1975.



● Kakskerran järvi rantoineen on tunnustettu luonnonkauniikal.



● 1930-luvulla Brinkhallin ja Kalliolan välillä liikenteestä huolehti kapulavetoinen lausa.

Kakskerta-seuralla vilkasta toimintaa

■ Kakskerran kunnan Turkuun liittäminen johdosta Kakskerran Huvilanomistajien yhdistys ry:n säännöt uusittiin ja nimi muutettiin Kakskerta-seura ry:ksi. Kaupunginosayhdistyksenä toimivan seuran toiminta on ollut vilkasta ja mm. kuluvan vuoden aikana seura on ottanut kantaa lukuisiin Kakskertaa koskeviin ajan-kohtaisiin kysymyksiin.

Brinkhallin kartanon entistämisestä ja tulevasta käytöstä seura on jättänyt Turun kaupunginhallitukselle lausunnon, josta lyhennelmä toisella lehdessämme. Kakskerran kalastus- ja kalavesikysymyksestä seura on käynnistänyt laajan tutkimus- ja selvitystyön, jolla pyritään selvittämään alueen kalaston, kalastuksen ja kalavesien nykytila sekä laatimaan ohjelma kalastukseen ja kalakantojen hoidon yhtenäistämiseksi. Kakskerrassa toimivaan metsästyseura Eran on solmittu yhteydet alueen metsästäjäläisiin kehittämiseksi. Turun kaupungin ja Turun ev.lut. seurakunnan kanssa on neuvoteltu kuntapolun raivaamisesta Hennalan maastoon. Alueen liikenneasioista on myös määritetty seuran kanta.

SIIVOSTALKOOT KESÄKUUSSA

Salavan ja Kakskerran searien kanta- ja kesäasukkaille järjestettiin lauantaina 7. 6. 1975 siivoustalkoot tunnukseksi "Salava siistiksi, Kakskerta kauniiksi". Vastaava siivoustalkoo Turun kaupungin alueelle ei seanut turkulaisia liikkeelle, mutta Salavan ja Kakskerran asukkaat osallistuivat joukolla talkoisiin. Talkoovoimien puhtautettiin roskista maanteiden varret, paikalliset ja yksityiset sekä omat pihapiirit. Alueen tienristeyksiin jaettiin useita satoja saksikoita, jotka ja niihin kertyneet roskat kaupungin puhtauspitolaitoksen autot karsivat maanantaina.

KAKSKERRAN KÄRÄJÄT HOYTISTEN RANASSA

Seuran sääntöjen edellyttämät Kakskerran käräjät järjestettiin tänä vuonna Höytisten kylän rannassa perjantaina 27. 6. Kokoasta säästä huolimatta väkeä oli runsaasti käräjäpaikalla. Esillä olivat metsästyks- ja kalastuskysymykset. Avauksen suoritti seuran puheenjohtaja, arkkitehti Raimo Narjus. Metsästyksestä esittelmöi metsänhoitaja Antti Malmberg ja kalastuksesta

toiminnanjohtaja Johannes Peltonen. Kesäasukkaan puheenvuoron käytti toimitusjohtaja Eero Numerla.

Rantaan oli järjestetty Matti Kivekkään Höytisten kylästä ottamista valokuvista näyttely, johon tarkoitukseen läänin taidetoimikunta myönsi 1.200 markan apurahan. Lehtori Viljo Kangaspuro esitti prof. Einar W. Juven kirjoittaman runon Höytisten kylästä ja tilmaisteri Eila Karanko selosti kylän asutuksen historiaa ja entisiä elintapoja. Musiikista vastasi Maarian VPK:n soittokunta. Kanttiin henkilökunta huolehti kahvin keitosta ja tarjoilusta.

Mainittakoon lisäksi, että Partiolippukunta Kakskerran Kaksospieste auttoi seuraa kevään ja kesän aikana postin jakelussa ja siivoustalkoissa. Kakskerran kansakoulun oppilaat laativat kuvaamataidon piirustustunnilla 50x70 cm:n kokoiset julisteet siivoustalkoista kiinnitettäväksi Erikvallen ja Kakskerran teiden risteyksiin. Elokuun 30. päivän illalla Kakskerrassa pohdittiin ensimmäisen kerran elotulua. □



● Kakskerta-seuran toimintaohjelmaan liittyvä asukkaiden kesäkauden alkajajumalanpalvelus pidettiin 1. helluntaipäivänä 17. 5. 1975 Kakskerran kirkossa. Sunnuntaina 15. 6. 1975 kirkossa oli seuran järjestämä illaisuus, jossa soittivat Eero Heinonen (piano) ja Ilari Lehtinen (huilu). Kuvamme kirkon "uudelleenviikimistilaisuudesta" 3. 9. 1972. Kirkko paloi 7. 7. 1971 vaaleana yönä.

Kotiseutuarkistosta historiaksi

Kakskertaseura asetti jo vuonna 1975 tavoitteeksi kerätä aineistoa vaihteittain toteutettavaa Kakskerran historiaa varten. Ensimmäisenä toimenpiteenä seura tilasi lehtivalokuvaaja Matti Kivekkäältä kuvatalennuksen Höyhtisten kylän sen hetkisestä rakennuskannasta. Läänin taidetoimikunta myönsi valokuvatalennukseen 1200 mk:n suuruisen avustuksen. Myös vanhojen kakskertalaisten albumien kuva-aarteet haluttiin kopioida ja tallentaa niihin liittyvine kertomuksineen. Vuonna 1978 päätettiin ryhtyä keräämään Myllykylän historiaa, ja samana vuonna kehoitettiin Tiimalasissa kaikkia kaivamaan piironkiensa laatikoita vanhoista Kakskerran ajoista kertovien kuvien löytämiseksi. Tavoitteena oli Kakskerran kuva-arkiston luominen ja mielenkiintoisimman kuva-aineiston julkaiseminen kirjassa, josta haaveiltiin alkuvaiheessa työnimellä ”Kakskerta eilen ja tänään”. Nykypäivän kulttuuriympäristön valokuvaamisen otti tehdäkseen Raimo Narjus.

Vähitellen hanke kasvoi ja tuotti hedelmää. Mukaan lähtivät muutkin seuramat, ja työtä vetämään lupautui Heikki Toimi, joka kutsui koolle eri yhdistysten jäseniä Kakskerran Perinnekerhoksi. 1990-luvun alkuvuosien 2X-lehdissä julkaistiin kertomuksia vanhoista taloista ja vuonna 1994 oli koossa jo tuhatkunta kuvaa. Tukea hankkeelle saatiin Suomen Kulttuurirahaston Varsinais-Suomen rahastolta ja Turun kulttuurilautakunnalta. Samaan aikaan eteni myös toinen hanke: jo vuosia aiemmin

oli Markku Monnonen tehnyt Turun kaupungille valtuustoaloitteen Kakskerran historian kirjoittamisesta. Aloitteen aikansa muhittua kunnallisissa ratkaisuissa se alkoi muotoutua monitieteiseksi ja yleistajuiseksi pitäjänkirjaksi, jonka työstämiseen lähtivät mukaan Turun maakuntamuseo ja Turun yliopiston historian oppiaine. Rahoittajaksi tuli kulttuurilautakunta.

Aineistoa nk. 2. osaan kerättiin kotiseutututkimuksen muodossa. Kesäkuun alussa 1994 parikymmentä Turun yliopiston ja kaksi Turun maakuntamuseon tutkijaa kiersi saarta ylioppilaslakitt päällä. Yliopistolta mukana olivat Suomen historian, arkeologian, kansatieteen, kulttuurihistorian ja –maantieteen sekä luonnonmaantieteen oppiaineet ja Saaristomeren tutkimuslaitos. Retkeläiset suorittivat maastotutkimuksia ja haastattelivat Kakskerran vaiheita ja entisajan elämää hyvin muistaneita saarten asukkaita.

Projekti onnistui yli odotusten: juhluvuonna 1995 valmistui kaksiosainen Kakskerran historiategos. Sen 1. osan – Kakskertaa kiertämässä – kirjoitti ja taittoi seuran puheenjohtaja Raimo Narjus. Julkaisemisesta vastasi Kakskertaseura Turun Sanomien tuntuvalle taloudellisella tuella. Historian 2. osasta – Kakskerta 2, Saaret, ihmiset, vaiheet – vastasi Turun maakuntamuseo. Vuonna 2000 ilmestyi ”sarjaa” täydentämään Ritva Ahola-Riikosen kirjoittama ja kustantama Tuhat juttua Kakskerrasta, muistoja vuosilta 1900-1967.

Varsinaista kotiseutuarkistoa tai valokuvakokoelmaa ei kirjahankkeen myötä syntynyt. Kakskertaa kiertämäs-



sä –teosta varten kootut valokuvat palautettiin kirjan julkaisemisen jälkeen omistajille, ja Kakskertaseuran ”arkistoon” Kakskertatalolle jäivät vain Höyttisten kylän kuvatallenteet ja jokunen yksittäinen kuva. Sitten on Reino Karanko lahjoittanut seuralle laattikollisen dia-kuvia 1970-luvun veneretkistä ja tapahtumista.

Tiedotteita ja tuotteita

Kakskertaseuran näkyvät aikaansaannokset – Kakskerran 2-osainen historiikki ja Nikkilän vanhan tuulimyllyn kunnostaminen – ovat vaatineet lukemattomia talkootunteja, mutta myös jäsenten asiantuntemuksen ja ammattitaidon valjastamista yhteisten asioiden hoitoon. Samaan työlääseen jatkumoon kuuluu seuran kunnianhimoinen tiedotustoiminta, jonka välityksellä saarelaiset ovat saaneet ajantasaista tietoa kul-

Kakskertaseuran 40-vuotisjuhlassa 1.7.1995 palkittiin mittava joukko kotiseututyössä ansioituneita kakskertalaisia. Kuva Ismo Kaskimäki / Kakskertaseura.

loinkin ajankohtaisista kysymyksistä ja tapahtumista. Ensimmäinen tiedotuslehti, Kakskerran Tiimalasi, alkoi ilmestyä vuonna 1976. Se ilmestyi parhaimmillaan 3-4 kertaa vuodessa. Tiedotuslehti postitettiin aina jäsenille ja toisinaan kaikille alueen asukkaille. Tiedottamisesta ja lehtisestä vastuun kantamaan nimettiin Tiedotussihteeri, joista ensimmäinen oli Eila Karanko.

Vuonna 1990 perustettiin 2-4 kertaa vuodessa ilmestynyt jäsenlehti – 2X – ja Tiimalasi sulautettiin osaksi jäsenlehteä. 2X-lehden ensimmäinen numero ilmestyi joulukuussa 1990. Vastavaksi toimittajaksi nimettiin Raimo Narjus, joka yhä tänä päivänä jatkaa päätoimittajana. Lehden toimitus-



Puheenjohtaja Raimo Narjus kohottaa isännänviirin salkoon. Kuva Paula Palmroth / Kaks kertaseura.



kunnassa ovat olleet miltei sen 15-vuotisen ilmestymisajan mukana myös Markku Jokinen ja Marjatta Jokinen, joka on huolehtinut Varpu Kivistön ja Paula Palmrothin ohella toimitussihteerin vastuullisesta tehtävästä.

Lehden kilpailun kautta valittuun nimeen liittyy hauska tarina: Kun Raimo Narjus Myllykylän kalastuskunnan puolesta tilasi puhelimitse kalanpyydysmerkkejä eräältä lahtelaiselta muovifirmalta, pyysi hän painamaan merkkiin tekstin ”Myllykylän kalastuskunta, Kaks kertaseura”. Tyrmistys muuttui pian riemuksi, kun hän paketin aukaistessaan löysi 200 lappusta, joissa kaikissa komeili ”Myllykylän kalastuskunta”, ja sen alla ytimekkäästi ”2x”.

Tiimalasin ja 2X-lehden välityksel-

lä on pyritty tiedottamaan seuran omien tapahtumien ja toiminnan ohella yleisistä asioista: mm. tie- ja siltahankkeista, vesijohtotöistä, seurakunnan toiminnasta, Kaks kerran järven hoidosta ja suojelusta, kaavoituksesta jne. Luonnollisesti tietoa on aina välitetty myös sanomalehtien ja yhteistyökumppaneiden lehtien välityksellä. Vuodesta 1998 lähtien on tapahtumista tiedotettu aina myös Terve Hirvensalo-Kaks kertaseura – aluetyöryhmän lehdessä.

Jotta viestintä ei olisi ainoastaan yksisuuntaista, seura järjesti vuonna 1996 oman postilaatikon kaupalle. Omaan ja saarien muiden toimijoiden vapaaseen käyttöön hankittiin vuonna 1997 suuri ilmoitustaulu. Se pystytettiin Satavan sillan jälkeiselle levähdyspaikalle, jossa aikoinaan komeili Kaks kerran kunnan tervehdys ”KAPPALE KAUNEINTA SUOMEA”. Nyt – juhluvuonna – paikalla toivottaa tulijat tervetulleeksi uusi tiililaiva-aiheinen taulu tekstinään ”KAKSKERTA – SAARET SALMIEN SYLISSÄ” mikä pohjautuu 2X-lehden

julistaman kilpailun voittaneeseen Anja Narjuksen ehdotukseen. Kaupunkiin palaajia saattaa taulun toisella puolella teksti ”TUL TOINENKI KERTA” arkkitehti Raimo Narjuksen suunnitteleman taulun rakensi Puutyöliike Nurmi, ja sen kustannuksista vastasi Turun Pelti ja Eristys Oy / Pasi Rätty.

Valaistun ilmoitustaulun toisessa reunassa on Kakskerran opaskartta ja toinen osa on varattu ilmoituksia ja tiedotuksia varten. Ilmoitustaulun ”vihkiäisiä” vietettiin 25.1.1997 seuran hallituksen ja Sunninseutu-lehden toimittajan voimin. Kahvit nautittiin luonnollisesti läheisellä Satavan kyläkaupalla, joka nykyisin on saarten ainoa päivittäistavaraliike. Sen säilymisestä on Kakskertaseura aika ajoin kantanut huolta ja iloiten saanut esitellä uusia yrittäjiä 2X-lehdessä.

Kakskertaseura on halunnut monella tavoin kunnioittaa ja jatkaa entisen kunnan perinteitä. Seuran tuotemerkiksi

on valittu Kakskerran keltapunamusta tiililaiva-aiheinen vaakuna, jonka pohjalta puheenjohtaja, arkkitehti Raimo Narjus suunnitteli seuran pöytäviirin (1978), isännänviirin (1980), kirjelimakkeen (1998) ja kirjekuoren (1999). Kakskertaseuran aineettomaan omaisuuteen kuuluu Kakskerta-viisu, jonka sanat seuran 30-vuotiskäräjät tilasi Pekka Niemeltä ja sävelen Pentti Viherluodolta. Kakserta-viisun kantaesitys oli vuoden 1986 käräjillä. Seura omistaa myös Satavan sillan kuusi ja Höyttisten sillan kolme lipputankoa, jotka hankittiin vuonna 1994, sekä vastaa niiden liputtamisesta. Kakskerta-aiheiset postikortit piirsi vuonna 1993 taiteilija Kaija Elo.

Kakskertaseuran omat www-sivut avattiin loppuvuodesta 2004. Sivujen sisällöstä, suunnittelusta ja graafisesta asusta vastaa Paula Palmroth ja teknisestä toteutuksesta sekä ylläpidosta Viestintäharju Oy.





Kakskertatalo

Vuoden 1985 alusta Kakskertaseura sai oman toimintapaikan, Kakskertatalon. Se on alun perin Kollin yks. talon Veivilahti-nimisen tilan päärakennus, jonka Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kakskerran osasto hankki vuonna 1948. Rakennus remontoitiin seuraavana vuonna ja vuoden 1951 alussa osasto luovutti sen veloituksetta Kakskerran kunnalle kunnantalokäyttöön. Kunnan lakkauttamisen jälkeen se toimi alueen terveystalona.

Turun kaupunki vuokrasi kiinteistön yhteisesti Kakskerta-seura ry:lle ja partiolippukunta Kakskerran Kaksoispiste ry:lle, jotka remontoivat sen vuosina 1986-87 yhdistyskäyttöön sopivaksi. Suuri sali muodostettiin poistamalla osa väliseinää, jonka tilalle tehtiin

paljeovi, vesijohdot ja sähköt uusittiin, saliin laitettiin uusi muovimatto ja se maalattiin. Uudet kalusteet hankittiin vuonna 1988. Vuonna 2000 toiminnan jatkuminen oli vaakalaudalla, sillä kaupunki ilmoitti korottavansa talon kuukausivuokran 357,59 markasta 3.413,43 markkaan. Tilanne uhkasi ajautua vuokrasuhteen katkeamiseen, mutta talo säilyi kakskertalaisten käytössä, kiitos kaupungin vuokratuen. Aiemminkin pohdittu talon ostamisajatuskin virisi uudelleen, mutta ei ole toistaiseksi tuottanut tulosta.

Kakskertaseuran ja partiolaisten hallinnassa talo on ollut monien tapahtumien, kerhojen ja tilaisuuksien tyyssijana. Se on myös kaikkien kakskertalaisten käytettävissä niin perhe- kuin muidenkin juhlien pitopaikkana.

Vasemmalla Jaana Majatie ja Marjatta Männistö paistavat lettuja Kaks kertatalon pihamaalla. Oikealla on Liisa Nummela ja soppatykki. Kuva Paula Palmroth 2004 / Kaks kertaseura.



Ympäristön suojelua ja osallistumista kaavoitukseen

Kaks kertaseura on vuosikymmenten aikana pyrkinyt ”kirjelmöiden ja käräjöiden” vaikuttamaan mm. alueen kunnallisteknisten palvelujen kehittämiseen, kauppa- ja postipalvelujen säilyttämiseen Satavassa sekä erilaisiin liikenteellisiin ratkaisuihin Satavan ja Kaks kerran saarilla; tärkeimpinä niistä siltahankkeet, maanteiden parantamiset, Höyttisten salmen pitäminen kulkukelpoisena, kevyenliikenteen väylät ja linja-autoliikenteen toimivat aikataulut. Kaikki nämä aloitteet löysivät myös toteutuksensa, mm. ”Maijan mulkun suntin” kaupunki ruoppasi 1970-luvun lopulla. Pyrkimyksenä on ollut, että aluetta kehitettäisiin toimivana ja viihtyisänä asuinpaikkana sekä

kesä- että talviasukkaille. Seura on kantanut huolta myös Brinkhallin kartanon sekä Kulhon poikakodin rakennusten kunnostamisesta ja kohtalosta.

Vuonna 1973 Turun kaupunginhallitus asetti kaupungin omistukseen siirtyneen Brinkhallin kartanon tulevaa käyttöä tutkivan toimikunnan, ja seuraavan kesän Käräjät – jotka pidettiin kartanon pihalla – velvoitti seuran hallituksen tutustumaan toimikunnan ehdotuksiin ja muihin kartanoa koskeviin suunnitelmiin ja tekemään asiassa oman ehdotuksensa Turun kaupunginhallitukselle. Kaks kertaseuran kannanotto jätettiin jo marraskuussa kaupunginjohtaja Leinolle. Siinä seura ilmoitti vastustavansa esitettyä ”mammuttimaiseksi paisunutta kurssikeskussuunnitelmaa, joka nielee alleen koko kartanomiljöön”. Seuran näkemyksen mukaan historial-



Kakskerran koulun tiloissa pidetty työryhmän kokous joskus 1980-luvun alkupuolelta. Vasemmalta: Annikki Nurmi, Terttu Kullanmäki, Ella Anttila, Markus Rautio, Tapani Vinkala ja Eero Numerla. Kuva yksit.om.

linen kartanomiljöö tuli säilyttää ja entisöidä, alueen käyttöä ei saanut rajata jonkun ryhmänetuoikeudeksi, vaan käytön oli oltava yleistä, ja tuleva käyttö ei saanut olla kuluttavaa. Seura esitti kartanon kehittämistä toiminnallisena ja ohjelmallisena nähtävyytä- ja tapahtumapaikkana sekä matkailukohteena, missä toiminta on sopusoinnussa miljöön hengen ja alueen entistämisyhtymien kanssa. Kiireisimpänä toimenpiteenä Kakskertaseura kiirehti kartanon ranskalaisen ja englantilaisen puutarhan kunnostus- ja entistämistyötä.

Kakskerranjärven kunnostaminen ja kaavoitusasiat ovat työllistäneet seuraa 1980-luvun alusta lähtien. Kakskerranjärven muuttuminen karusta ja kirkkaasta järvestä rehevöityneeksi tapahtui jo 1970-luvulla, ja rehevöitymisen huippu saavutettiin vuonna 1990. Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto ja Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys seurasivat järven tilaa. Eniten huolta järven jatkuva heikkeneminen aiheutti luonnollisesti järven rannan

kesäasukkaille. Kysymys oli vaikea, ja keskustelu ravinnekuormituksen aiheuttajasta ovat kiristäneet aika ajoin alueen maanviljelijöiden ja huvilanomistajien välejä.

Kakskertaseura on osallistunut järven tilan seuraamiseen, tiedonvälitykseen ja myös konkreettisiin kunnostustöihin mm. yhteistyössä Turun kaupungin ympäristöosaston kanssa. Seuraa ovat puhuttaneet niin järven ilmastus- ja hapetuslaitteet, roskakalan pyynti, maatalouden valumavesien kartoitus, kiinteistöjen jätevesihuollon kehittäminen kuin suojavyöhykkeiden perustaminen. Vuonna 1990 seura lähetti järven kunnostamistilanteesta huolestuneen kirjelmän apulaiskaupunginjohtaja Juhani Määtälle ja vuonna 1995 se teki Turun kaupungin ympäristönsuojelulautakunnalle esityksen kahden lisähapettimen hankkimiseksi Kakskerranjärveen. Asiaa on sivuttu myös useilla käräjillä, ensimmäisen kerran jo 1970-luvun alussa.

Kakskertaseuran pitkäaikainen vara

puheenjohtaja, professori Esko Iisalo on toiminut 1990-luvun ajan vuonna 1982 perustetun Kaksikerranjärven suojeluyhdistyksen puheenjohtajana. Yhdistykseen kuuluu 70 % järvenranta-kiinteistöjen omistajista.

Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto aloitti Kaksikerranjärven hapetushoidon vuonna 1987. Järven suojeluyhdistys on sittemmin osallistunut mm. yhden uuden ilmastuspumpun hankintaan ja hoitotoimenpiteiden kustannuksiin. 1990-luvun puolivälissä alkoivat hapetus- ja ilmastointitoimenpiteet herätellä toiveita varovai-

sesta optimismista, mutta yhä edelleen kärsi järvi miltei vuosittain vaikeasta sinileväongelmasta ja vaati jatkuvaa huolenpitoa. Kaupunki yritti sysätä vastuun järven kuormittajille – asukkaille ja viljelijöille – mutta Kaksikertaseura ja järvensuojeluyhdistys katsoivat, että jatkuva hoitovastuu kuuluu kaupungille. Vuonna 2000 Kaksikertaseura asetti järvensuojeluyhdistyksen ja Kaksikertaseuran yhteiselimen hoitamaan edunvalvontaa järven suojelukysymyksessä, ja vuoden 2002 alussa kaupunginhallitus nimesi Kaksikerranjärven neuvottelukunnan, johon kuuluvat mm. paikal-



liset maanviljelijät, Kaksikerranjärven suojeluyhdistys, Kaksikertaseura ja Lounais-Suomen ympäristökeskus. Kaksikertaseuraa siinä edustaa Esko Iisalo. Kriisinhoitotoimenpiteenä asetettiin yhteen laskuojaan fosforin saostuslaitteisto, nk. fosforisieppari.

2000-luvun puolella katseet ovat kääntyneet järven suojelusta myös saaria ympäröiviin merialueisiin ja liiallisten ravinnekuormitusten vaikutukseen vesien tilaan. Myös näistä seura on valistanut 2X-lehdessä sekä seurannut Airistolla tapahtuvia ruoppaus- ja läjitystoimia. Valistusta seura on jakanut niin ikään jätevesien käsittelystä ja uusista jätevesimääräyksistä.

Kaavoituksen seuranta on ollut erittäin tiivistä. Seuran edustus oli mukana jo 1970-luvulla seutukaavaa ja 1980-luvulla Satava-Kaksikerta -osayleiskaavaa valmisteltaessa. Vuoden 2000 alussa voimaan tullut uusi Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) tarjosi erinomaisen vaikutusmahdollisuuden rekisteröidyille yhdistyksille taaten sille osallistumismahdollisuuden. Osayleiskaavan tarkistustyö käynnistyi vuonna 2001 ja uusi seutukaava – Turun kaupunkiseudun maakuntakaava – valmistui vuonna 2004. Kaavoituksen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen lankesivat luonnollisesti Asumis- ja ympäristötoimikunnalle. Toimikunta on tutustunut kaava-asiakirjoihin, seurannut niiden käsittelyä, järjestänyt yleisötilaisuuksia sekä antanut niitä koskevia lausuntoja. Ja, koska yleiskaavatyö on viivästynyt, myös kiirehtinyt kaavatyötä.

Menestystä pihakilpailuissa ja tunnustusta aktiivisesta toiminnasta

Vuodesta 1991 lähtien Kaksikertaseura on aktivoinut alueen asukkaita pihaympäristönsä kohentamiseen ottamalla osaa Turun kaupungin ja muitten kaupunginosaseurojen yhdessä järjestämään vuosittain toistuvaan pihakilpailuun. Myös menestys on ollut merkittävä. Heti ensimmäisenä vuonna omakotipihojen voittajaksi nousi seuran Alueraadin esityksestä Tuula ja Lasse Aaltosen Kaksikerrassa sijaitseva pihapiiri, maatalouspihojen voittajaksi Alice Mäkisen Ollila ja loma-asuntopihojen voittajaksi Irene Varjosen idyllinen järvenrantatorppa. Kunniainainnan sai lomapihasarjassa Pauli ja Irma Dambergin huvila. Ainoastaan kerros- ja rivitalopihojen voitot menivät luonnollisista syistä johtuen muualle. Kaksikertaseuralle jaettiin komea Kunniakirja, joita jatkossa on sadellut tuon tuosta mm. Turun aktiivisimman Kaupunginosaseuran nimikkeellä (2000, 2003). Myös menestys pihakilpailuissa on jatkanut samalla tasolla; esimerkiksi vuonna 1996 Kaksikertaan tuli peräti kolme ensimmäistä palkintoa: omakotisarjassa Aito Mäkiselle, loma-asuntosarjassa Martti Artukalle ja yrityssarjassa Marielundille.

Turun Ympäristö 2000-kilpailussa palkittiin I-palkinnolla Kaksikertaseuran jo neljännesvuosisata aiemmin esittämä idea Brinkhallin englantilaisen puutarhan säilyttämisestä. Lisäksi seura sai kaksi III-palkintoa: Annalan tervaleppälehto osiossa LM Luonnon ja kulttuuri-

Brinkhall 29.6.2002





ympäristön maisemalliset kohteet ja Ekvallan uimaranta osassa T Toiminnalliset ym. kohteet.

Sokerina pohjalla – Käräjät

Perinne puida joukolla kuntalaisten ja kesäasukkaiden yhteisiä ajankohtaisia ongelmia aloitettiin jo 1950-60 -luvun vaihteessa, ja se on edelleen kesän kohokohta, joka kokoaa kaks kertalaiset tärkeiden kysymysten ääreen. Käräjillä ei syytetä eikä tuomita, vaan pohditaan asioita rakentavassa hengessä ja nautitaan monipuolisesta kulttuuri- ja viihdetarjonnasta. Alkuaikoina käräjät järjestettiin kesän loppupuolella, mutta vähitellen ajankohdaksi vakiintui juhannusta seuraava lauantai. Myös ohjelma sai vakiintuneen muodon: seuran puheenjohtajan ja käräjäpaikan edustajan tervehdyspuheenvuorojen jälkeen esitetään historiallinen katsaus kulloisenkin käräjäpaikan menneisyyteen. Käräjäteemoina käsitellään alustusten pohjalta yhtä tai useampaa päivänpolttavaa kysymystä. Alustajiksi kutsutaan poliit-

Käräjäväkeä Hinttisissä 2.7.1994. Kuva paula Palmroth / Kaks kertaseura.

tisia päättäjiä, kaupungin virkamiehiä ja muita asiantuntijoita. Käräjät myös velvoittavat Kaks kertaseuraa viemään asioita eteenpäin. Lapsille on tietenkin oma ohjelmansa, ja mitä olisivat kesäjuhlat ilman kulttuuria ja kunnon puffettia.

Vuodesta 2001 lähtien Käräjät on pidetty osana Kaks kertapäiviä, joiden järjestämiseen osallistuvat kaikki Satava – Kaks kerta – alueen yhdistykset ja yhteisöt. Käräjien osuudesta vastaa aina Kaks kertaseura. Seuran vuosikokous on nivottu 1970-luvun puolivälistä saakka käräjien yhteyteen.

Kaksi menneiden vuosikymmenien käräjistä on noussut tuntuvasti yli muiden: vuonna 1967 kokoonnuttiin kirkonmäelle kiihkeissä tunnelmissa puimaan Kaks kerran liittämistä Turkuun. Paikalla elokuisena perjantai-iltana oli monisatapäinen yleisöjoukko. Ensimmäisen puheenvuoron käytti kunnanvaltuuston puheenjohtaja Otto Liespuu ja vastaajaksi oli haastettu kaupunginjohtaja Väinö J. Leino. Mielipiteitä vaihdettiin

kärkevästi, mutta vain yksi kaks kertalainen – opettaja Väinö Purokoski – nousi puolustamaan pakkoliitosta. Tilaisuuden järjestäjä, Kaks kerran Huvilanomistajain Yhdistys, ei ottanut liitosasiaan virallisesti kantaa. Järjestelyissäkin oli ryhdytty varotoimenpiteisiin: käräjäpaikaksi oli valittu kirkonmäki ja poikkeuksellisesti käräjät aloitettiin har taudella. Näin pyrittiin rauhoittamaan mieliä ja saamaan maltillisuutta keskusteluun. Mutta tämä jäi ainoastaan hyväksi yritykseksi.

Vuonna 1995 tunnelma oli päinvas tainen. Seura juhli 40-vuotispäiväänsä rankkasateessa Myllykylän myllyllä. Juhlapuhujina olivat museoviraston joh taja, valtionarkeologi C. J. Gardberg ja verojohtaja Erkki Jääskeläinen. Kaks kerran nuorisoseura esitti myllyn histo riasta kertovan kuvaelman ”Myllyllä ta vataan”. Ansioituneet jäsenet palkittiin erilaisin huomionosoituksin, ja seuran

kunniapuheenjohtajaksi kutsuttiin seu raa tuolloin jo 20 vuotta luotsannut Seutukaavaliiton johtaja, rakennusneu vos Raimo Narjus.

Huvilanomistajain yhdistyksen toi minta-aikaisista käräjistä on säilynyt va litettavasti vain hajanaisia mainintoja, mutta myöhemmät käräjät ohjelmineen antavat mitä mainioimman kuvan kul loinkin päivänpolttavista teemoista. Tärkeät asiat ovat nousseet ja nousevat esiin yhä uudelleen. Kiivaasti keskus telua herättäneitä asioita ovat olleet ka lastus-, metsästys-, tie- ja järviasiat. Esimerkiksi jo vuonna 1971 Myllykylän Rakuunantorpalla pidetyillä käräjillä kalastusasioista ja vesien saastumisesta alusti fil.lis. Aatos Petäjä, rakuuna torppien historiasta kertoi kenraaliluut nantti Adolf Ehnrooth ja Turun seura kuntien puhallinorkesteri kajautteli kesämusiikkia.

*Kaks kertaviirin saajat
Leo Eksröm, Hannu
Suhonen ja Asko Kauppi.
Asko sai viirin nuorena
kaks kertalaisena, joka
keksinnöillään ylsi
edustamaan Suomea
Nobel-palkintojenjako
tilaisuuden yhteydessä
järjestettyyn maailman
laajuiseen nuorten
tutkijoiden tapahtumaan.
Kuva yksit.om.*



Kakskerran käräjäpäivät ja käräjäaiheet

<i>Myllykylä</i>	1965	
<i>Kirkonmäki</i>	17.8.1967	<i>Kakskerran pakkoliitos Turkuun</i>
<i>Rakuunantorppa</i>	31.7.1971	<i>Kalastusas, vesien saastuminen</i>
<i>Brinkhall</i>	18.07.1974	<i>Prinkkalan kartanon menneisyys ja tulevaisuus</i>
<i>Höyttisten kylä</i>	27.06.1975	<i>Höyttisten historiaa, Metsästys ja kalastus</i>
<i>Kalliolan tila</i>	01.08.1976	<i>Kalastusselvityksen jatkotoimet, Nikkilän mylly ym.</i>
<i>Heinänokea</i>	30.06.1977	<i>Kalavesitutkimukset ja Kakskerran rakentaminen</i>
<i>Museotorppa</i>	29.06.1978	<i>Höyttisten Silta – vaikeuksia sillan päällä ja alla</i>
<i>Ekvalla kesäsiirtola</i>	30.06.1979	<i>Esihistoriaa, Harvan saaren ja Ekvallan historia</i>
<i>Kollin tila (Liespuu)</i>	28.06.1980	<i>Mitä asiantuntijat Kakskerran järven tilasta</i>
<i>Maamiesseurantalo</i>	27.06.1981	<i>Kakskerran alueen yleissuunnitelmat</i>
<i>Harjattula</i>	19.06.1982	<i>Kakskerran tieolot ja jätehuollon kehittäminen</i>
<i>Sinapin leirikeskus</i>	02.07.1983	<i>Uusi kalastuslaki</i>
<i>Kulho</i>	16.06.1984	<i>Uusi siltahanke</i>
<i>Kakskertatalo</i>	29.06.1985	<i>Kakskerran vanha kulttuuri (valokuvanäyttely ja kunnallistekniikan tulo saarille). Kakskertatalon vihkeminen ja luovutus</i>
<i>Brinkhall</i>	28.06.1986	<i>Brinkhallin kartanon tulevaisuus</i>
<i>Paasikiviopisto</i>	27.07.1987	<i>Silta-asiat</i>
<i>Naulan tila</i>	02.07.1988	<i>Yhteisalueet, onko niitä?</i>
<i>Kakskertatalo</i>	16.06.1989	
<i>Penilän Ylitalo</i>	30.06.1990	<i>Tiesuunnitelmat</i>
<i>Kakskertatalo</i>	06.07.1991	<i>Satava-Kakskerran tulevaisuus – asuminen ja palvelut. Yksityisteiden suunnittelu ja toteutus</i>
<i>Heinänokea</i>	27.06.1992	<i>Kakskerran kehittäminen / seurakunta.</i>
<i>Kakskertatalo</i>	19.06.1993	<i>Kaunis ympäristömme ja miten sitä vaalimme</i>
<i>Hinttinen, kalastaja</i>	02.07.1994	<i>Kakskerran kalastuksen historiaa (ja nykypäivää) ja</i>
<i>Vesa Reilimon pihapiiri</i>		<i>Ympäristö- ja vesiensuojelu Airistolla</i>
<i>Myllykylän mylly</i>	01.07.1995	<i>Juhlakäräjät</i>
<i>Hannu Suhosen ja</i>	29.06.1996	<i>Kouluasiat</i>
<i>Tina Mäkelän pihapiiri</i>		
<i>Markku ja Eila</i>	28.06.1997	<i>Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlavuosi</i>
<i>Monnosen pihapiiri</i>		<i>Kakskerran näkökulmasta</i>
<i>Sinappi</i>	27.06.1998	<i>Kaavoittaminen ja rakentaminen: ”kesäasunnosta talviasunto”</i>
<i>Museotorppa,</i>	03.07.1999	<i>Kotiseutuyhdistyksen esittely</i>
<i>Salmenranta</i>		
<i>Kakskertatalo</i>	01.07.2000	<i>Seurojen toimitilakysymykset</i>
<i>Kakskerran koulu</i>	30.06.2001	<i>Kakskerran kouluolot</i>
<i>Brinkhall</i>	29.06.2002	<i>Omakotiasumiseen vaikuttava muuttuva lainsäädäntö</i>
<i>Paasikivi-Opisto</i>	28.06.2003	<i>Liikunta ja vapaa-aika</i>
<i>Sinappi</i>	03.07.2004	<i>Sosiaalipalvelut Kakskerrassa</i>
<i>Ekvallan uimaranta</i>	02.07.2005	<i>Kakskerran portti</i>

Katseet tulevaisuuteen

Paljon on muuttunut siitä toukokuun päivästä viisikymmentä vuotta sitten, kun Kaksikerran Huvilanaomistajain Yhdistys – vuodesta 1974 Kaksikertaseura – virallisesti aloitti toimintansa. Toiminta-alue on sama, mutta itsenäinen kunta ja sen kuuluisa pieni veroäyri ovat menneisyyttä. Viljelijäväestö on huvennut lähes olemattomiin, ja moni vanha huvila on muutettu ympärivuotiseksi asunnoksi. Kaksikerrasta on muodostunut vauras ja vetovoimainen asuinalue, jonka asukkaat käyvät työssä Turussa ja muissa lähikunnissa.

Rakennemuutoksen myötä kesäasukkaiden ja vakinaisten asukkaiden edut ovat yhtenäistyneet. Kaupungissa töissä käyvät tarvitsevat hyviä kulkuyhteyksiä vielä kipeämmin kuin huvila-asukkaat. Yhdessä on saatu aikaan paljon: lossia ei tarvitse enää jonottaa, tiet ovat kevyenliikenteen väyliä lukuun ottamatta hyvässä kunnossa ja järvenkin tila on kohenemaan päin. Hyvinvoinnin myötä Kaksikerta-henki on selvästi kohentunut, kaksikertalaisuudesta ollaan ylpeitä. Mutta on uudisasukkuudessa kääntöpuolensakin ja voidaan perustellusti kysyä, muodostuuko tämän päivän kaksikertalainen identiteetti alueen omainaisuudesta, pitkästä perinteestä ja historian tuntemuksesta vai pelkästä hyvän asuinalueen maineesta?

Muutto- ja rakennuspaineet asettavat haasteita alueen hallitulle kehittämiselle. Suurin ajankohtainen kysymys on saarten kaavoitus, joka on viipyen edennyt vahvistusasteisen osayleiskaavan

laatimisvaiheeseen. Väestön mielipiteet suuntaviivoista eroavat huomattavasti: maanomistajat haluavat myydä maata ja toivovat sen arvonnousua, kesäasukkaat eivät halua kaupungin asuntoalueita lomamökkinsä kupeeseen ja maaseudun rauhaan muuttaneet uudisasukkaat haluavat jarruttaa haja-asutusalueen rakentamista vaikkakin se merkitsisi palvelutason nousua. Ilman toista siltää manteele ei saarien väestömäärää voida kasvattaa, mutta toteutuessaan se lisää väistämättä liikennemääriä ja kiihdyttää rakennemuutosta.

Monissa kiistoissa koeteltu, karaisnut ja kasvanut Kaksikertaseura on avainasemassa saaria kehitettäessä. Kaksikertaseura on ottanut vastuulleen alueen asukkaiden edunvalvonnan, viihtyvyyden ja kotiseututuntemuksen sekä -tietoisuuden lisäämisen, identiteetin vahvistamisen ja niin rakennetun kuin luonnon ympäristön vaalimisen. Ei mikään vähäinen tehtävä. 1970-luvun alkupuoliskolla Kaksikertaseura kokosi kahtia jakaantuneen väestön yhteisen yhdistyksen suojiin. Myös nyt on toiminnan uudelleenarvioimisen aika. Entisen kunnan historia on koottu tukevaksi tietopaketti, joka toivottavasti löytää tiensä uudisasukkaidenkin koteihin auttaen heitä juurtumaan ja arvostamaan uuden kotiseutunsa ainutlaatuisia ominaisluonnontta. Menneisyyden ymmärryksestä kumpuavat myös tulevaisuuden haasteet: Millaisen Kaksikerran me haluamme rakentaa ja millaisen ympäristön jättää jälkipolvillemme?





*Kakskertaseuran
50-vuotisjuhlat
Harjattulassa
6.5.2005!*



LIITE 1. LUOTTAMUSHENKILÖT JA TOIMINTARYHMÄT

KAKSKERRAN HUVIDANOMISTAJAIN YHDISTYS R.Y.

Väliaikainen toimikunta

Otto Viitanen, pj.	1953 – 1955
Rufus Lönka	1953 – 1955
Jorma Pitkänen	1953 – 1955
Viljam Perälä	1953 – 1955
Arvid Schrey	1953 – 1955
A. Sipilä	1955
Ilmari Juvakoski	1955

Kaksikerran huvilanomistajain yhdistys (tiedot puutteelliset)

Puheenjohtajat

Otto Viitanen	1955
Y. E. Hakala	1956 – 1967
Veikko Hankomäki	1972 – 1974

Johtokunnan jäsenet

Arvid Schrey, vpj.	1955 – 1956
Ilmari Juvakoski, sihteeri	1955 – 1974
Elon Vallasvaara	1955
Veikko Saari	1955
Ilpo Impivaara (varajäs.)	1955
Kauko Tuomola	1955 – 1974
Matti Artukka	1956
Väinö Jaakkola (varajäs.)	1956
Toivo Virtanen (varajäs.)	1956
Raimo Narjus	1968 – 1974
Viljo Vane	1972 – 1974

KAKSKERTA-SEURA. R.Y. / KAKSKERTASEURA RY

Puheenjohtajat

Veikko Hankomäki	1974 (sääntömuutos- ta valmisteltaessa)
Raimo Narjus	1974 – 1995
Heikki Toimi	1996 – 1997
Markku Monnonen	1998 – 2005

Varapuheenjohtajat

Eero Viitaniemi	1974 – 1975
Tuomo Männistö	1976 – 1995
Esko Iisalo	1996 – 2003
Pasi Rätty	2004 – 2005

Sihteerit

Outi Kauppi	1974 – 1977, 1980 – 1988
Laura Pinomäki	1978 – 1979
Kirsti Bertoft	1990 – 1995
Heikki Toimi (kokous.)	1995
Tina Mäkelä (kokous.)	1996 – 1997
Paula Palmroth	1998 – 2003
Kaarin Kurri	2004 – 2005

Lehdistösihteeri, tiedotussihteeri, tiedotusvastaava, tiedottaja

Eila Karanko	1974 – 1983
Varpu Kivistö	1990 – 1991
Marjatta Jokinen	1993 – 1994
Tarja Kaskimäki	1996 – 1999
Ritva Nummiora	2000 – 2001
Paula Palmroth	2004 – 2005

Taloudenhoitaja, rahastonhoitaja

Markus Rautio	1974 – 1977
Paavo Vilpo	1978 – 1985
Lasse Kärkkäinen	1986 – 1991
Pasi Rantala	1991 – 1996
Mikko Koivunaho	1997 – 2004
(2001 kirjanpidon hoito)	

Matti Dahl (maksul. hoito) 2001	Tarmo Talvio 1996 – 2000
Esko Iisalo (maksul. hoito) 2004	Matti Grönroos 1998 – 2003
Jarmo Suominen 2005	Tina Mäkelä 1995 – 1997, 2001 – 2005
	Ritva Nummiora 2000 – 2002
Intendentti	Jyrki Suominen 2000 – 2001
Heikki Toimi 1998 – 2005	Tamara Lund 2002 – 2005
	Mikko Koivunaho 2002 – 2004
Johtokunnan / hallituksen jäsenet	Jaana Majatie 2003 – 2005
Raimo Narjus 1974 – 1995	Pasi Rätty 2003 – 2005
Veikko Hankomäki 1974 – 1978	Kaarin Kurri 2004 – 2005
Viljo Vanne 1974 – 1978	Pirkko Varjonen 2004 – 2005
Eero Viitaniemi 1974 – 1975	Jarmo Suominen 2005 – 2005
Eila Karanko 1974 – 1981	Matti Schrey 2005 – 2005
Markus Rautio 1974 – 1984	
Tuomo Männistö 1974 – 1995	Toimikunnat ja työryhmät
Outi Kauppi 1974 – 1987	Kalastustoimikunta 1974 – 2005
Ilmari Juvakoski 1974 – 1982	Julkisen liikenteen työr. 1974 – 1980
Åke Peltonen 1974 – 1990	Virkistys ja ulkoilutyör. 1974 – 1980
Ritva Palmunen 1976 – 1978	Kulttuuri- ja historiatyör. 1974 – 1988
Paavo Vilpo 1978 – 1993	Veneilytyöryhmä 1978 – 1988
Laura Pinomäki 1978 – 1979	Myllytyöryhmä 1978 – 1996
Terttu Lindholm 1978 – 1979	Ympäristöhoitotyöryhmä 1979 – 1988
Eero Numerla 1978 – 1986	Yleisten palvelujen työr. 1980 – 1981
Annikki Nurmi 1979 – 1982	Omakotityöryhmä 1980 – 1981
Jorma Langén 1981 – 1987	Omakoti- ja yleisten pal- velujen työryhmä 1982 – 1992
Arno Leino 1983 – 1991	Naistoimikunta 1983 – 1988
Robert Ramberg 1985 – 1990	Talotoimikunta 1984 – 2005
Aarre Kero 1985 – 1988	Tiimalasi toimituskunta 1985 – 1988
Hillevi Tilus 1986 – 1990	Kulttuuri- ja harrastetyör. 1988 – 1992
Lasse Kärkkäinen 1986 – 1992	Kotiseutuhistoria työr. 1988 – 1989
Leo Ekström 1988 – 1990	Kotiseutuhistoria- ja kulttuurityöryhmä 1991 – 1992
Markku Jokinen 1989 – 2004	Puhvettityöryhmä 1991 – 1992
Markku Monnonen 1975, 1990 – 2005	2X-lehden toimituskunta, lehtitoimikunta 1991 – 2005
Varpu Kivistö 1990 – 1995	Pihakilpailutoimikunta
Kirsti Alanen 1990 – 1994	1. Alueraati 1991 – 2005
Kirsti Bertoft 1989 – 1995	Huvitustoimikunta 1992
Tauno Siivonen 1991 – 1994	Historiatyöryhmä 1992 – 1993
Inkeri Rytömaa 1991–1992, 1995 – 2000	Kulttuuri- ja toimintar. 1993 – 1997
Pasi Rantala 1993 – 1995	40-vuotisjuhlatoimikunta 1993 – 1995
Pentti Jokinen 1992 – 1997	Asumis- ja ympäristötyör. 1993
Esko Iisalo 1993 – 2004	Asumis- ja ympäristötmk. 1994 – 2005
Matti Dahl 1994 – 2002	Historia- ja kotiseututmk. 1994 – 2005
Heikki Toimi 1994 – 2005	
Paula Palmroth 1995 – 2003	
Tarja Kaskimäki 1995 – 1999	

Kulttuuritoimikunta	1998 – 2000	Jäsenmääriä:
Toimintatyöryhmä	1998 – 2000	1955 (95), 1975 (130), 1976 (320), 1978
Kulttuuri- ja toimintatyör.	2001 – 2005	(418), 1984 (450), 1990 (500), 1995 (630),
Tiedotustoimikunta	1998 – 2005	1996 (650), 1999 (680), 2001 (714), 2005
		(860)

LIITE 2. HUOMIONOSOITUKSET

Vuoden Kaks kertalainen		Pekka Niemi	27.06.1987
Adolf Ehrnrooth	2000	Pentti Viherluoto	27.06.1987
Ella Anttila	2001	Jorma Langén	27.06.1987
Hannu Suhonen	2002	Reino Karanko	27.06.1987
Marjatta ja Tuomo Männistö	2003	Markku Monnonen	27.06.1987
Raimo Narjus	2004	Robert Ramberg	27.06.1987
Marjatta ja Markku Jokinen	2005	Tapani Vinkala	02.07.1988
		Naulan tila	27.06.1987
Kunniapuheenjohtaja		Pekka Nurmi	27.06.1987
Raimo Narjus	01.07.1995	Ritva Palmunen	1988
		Adolf Ehrnrooth	09.02.1990
Kaks kertaseuran pöytäviiri		Eila ja Reino Karanko	06.07.1991
Veikko Hankomäki	30.06.1979	Hannu Suhonen	1993
Viljo Vanne	30.06.1979	Asko Kauppi	1993
Turun kaupunki	30.06.1979	Leo Ekström	1993
Raimo Narjus	30.06.1979	Pentti ja Irma Lahti	01.07.1995
Suomen Kotiseutuliitto	01.07.1979	Tuomo ja Marjatta Männistö	30.08.1997
Ella Anttila	28.06.1980	Heikki Toimi	29.06.2002
Helmi Liespuu	28.06.1980	Pentti Jokinen	02.07.2004
Ilmari Juvakoski	28.06.1980	Mirja Koivunaho	06.05.2005
Eila Karanko	28.06.1980	Tina Mäkelä	06.05.2005
Outi Kauppi	28.06.1980	Matti Dahl	06.05.2005
Tuomo Männistö	28.06.1980	Esko Iisalo	06.05.2005
Åke Peltonen	28.06.1980	Mikko Ketonen	06.05.2005
Markus Rautio	28.06.1980		
Reijo Heinonen	27.06.1981	Kotiseutuliiton ansiomitali	
Martti Luolamaa	27.06.1981	Raimo Narjus, 1995	
Arto Uusikylä	27.06.1981		
Paasikivi-opisto	19.06.1982	Kotiseutuliiton harrastusmitali	
Kauko Tuomola	19.06.1982	Eila Karanko	01.07.1995
Turku-Seura	19.09.1982	Outi Kauppi	01.07.1995
Kaks kerran koulu	29.05.1983	Markku Monnonen	01.07.1995
Sinapin leirikeskus	02.07.1983	Åke Peltonen	01.07.1995
Eero Numerla	29.06.1985	Paavo Vilpo	01.07.1995
Paavo Vilpo	29.06.1985	Paula Palmroth	06.05.2005
Arno Leino	1986	Heikki Toimi	06.05.2005
Runosmäki-seura	08.02.1987	Markku Jokinen	06.05.2005

**Suomen Kotiseutuliiton Kotiseututyön
ansiomerkki**

Markku Monnonen	30.01.1999
Eila Monnonen	06.05.2005
Juhani Manner	06.05.2005
Pasi Rätty	06.05.2005
Heikki K. Tuominen	06.05.2005
Hannu Tenho	06.05.2005
Jaana Majatie	06.05.2005
Marjatta Männistö	06.05.2005
Tarja Kaskimäki	06.05.2005

Kotiseutuliiton viiri

Markku Jokinen	01.07.1995
Aarre Kero	01.07.1995
Varpu Kivistö	01.07.1995
Aarno Leino	01.07.1995
Marjatta Männistö	01.07.1995
Anja Narjus	01.07.1995
Eero Numerla	01.07.1995
Eero Viitaniemi	01.07.1995
Marjatta Jokinen	06.05.2005

Kunniakirja

Kirsti Alanen	01.07.1995
Erkki Ala-Tuuhonen	01.07.1995
Ella Anttila	01.07.1995
Kirsti Bertoft	01.07.1995
Leo Ekström	01.07.1995
Pentti Jokinen	01.07.1995
Aatos Kiminki	01.07.1995
Lasse Kärkkäinen	01.07.1995
Jorma Langén	01.07.1995
Pentti Palmunen	01.07.1995
Ritva Palmunen	01.07.1995
Laura Pinomäki	01.07.1995
Vesa Reilimo	01.07.1995
Tauno Siivonen	01.07.1995
Liisa Tauriala	01.07.1995
Tapani Vinkala	01.07.1995
Seija Aantaa	06.05.2005
Matti Gustafsson	06.05.2005
Seppo Muurinen	06.05.2005
Heikki Muurinen	06.05.2005
Aune Wahlroos	06.05.2005

Berta Kiviharju	06.05.2005
Mikko Lehtonen	06.05.2005

Täällä työn ja tiedon puistot -kirja

Ilmari Juvakoski	01.07.1995
Tuomo Männistö	01.07.1995

Kaksikertaa kiertämässä -kirja

(numeroidut teokset)

1. Raimo Narjus
2. Adolf Ehrnrooth
3. Mikko Ketonen
4. Varsinais-Suomen Kulttuurirahasto
5. Armas Lahoniitty
6. Pentti Koivukoski
7. Eila Karanko
8. Matti Dahl
9. Tapani Vinkala
10. Martti Ahtisaari
11. Heikki Toimi
12. Ella Anttila
13. Leo Ekström
14. Olavi Koivukoski
15. Osmo Rinta-Tassi
16. J. Lindström
17. Heljä Brusila
18. Pekka Niemi
19. Pentti Viherluoto
20. Kirsti Toikka
21. Arto Uusikylä
22. Pirjo Kaisti
23. Varpu Kivistö
24. Tamara Lund
25. Mikko Koivunaho
26. Ritva Nummiora
27. Kalle Laaksonen
28. Esa Honka
29. Ritva Erkolahti
30. Matti Grönroos
31. Kaarin Kurri
32. Raimo Västinsalo
33. Liisa Nummela
34. Tarmo Talvio
35. Anja Narjus

LIITE 3. ESIMERKKEJÄ KAKSKERTASEURAN TEKEMISTÄ ALOITTEISTA JA LÄHETTÄMISTÄ KIRJELMISTÄ (Vastaanottaja / asia)

Tie- ja vesirakennushallitus. Kaksikerran kylätien muuttamiseksi valtionhoitoiseksi maantiekseksi. 1956.

Turun kaupunginhallitus. Kalavesien hoito. 1972.

Turun kaupunginhallitus. Kaksikerran vesihuoltokysymys, Kaarinan kunnan suunnitelma ottaa vettä Kaksikerranjärvestä. 1972.

Turun vesipiirin vesitoimisto. Kaksikerran alueen vesihuollon järjestämisen kiirehtiminen ja eräiden merialueiden saastumisen jatkumisen estäminen. 1973.

Turun kaupunginvaltuusto. Kuntoradan raivaaminen Satavaan. 1974.

Turun seurakuntien Kirkkohallintokunta. Kuntopolku/latu. 1974.

Turun tie- ja vesirakennuspiiri. Tieverkoston pitkäntähtäyksen suunnitelman laatiminen Hirvensalo – Kaksikerran suuntaan. 1974.

Turun tie- ja vesirakennuspiiri. Satavan ponttonisilta. Höyttisten silta. Kevyen liikenteen erottaminen raskaasta liikenteestä. 1974.

Turun kaupungin kiinteistö- ja rakennuslautakunta. Satavan ponttonisilta.

Höyttisten silta. Kevyen liikenteen erottaminen raskaasta liikenteestä. 1974.

Turun kaupunki. Kaksikerta-Seuran lausunto Brinkhallin kartanon entisöinnistä ja sen tulevasta käytöstä. 1974.

Kannanotot Kaksikerran liikennekysymyksiin, 1975:

- Aikataulusuunnitelma, lähetetty Turun kaupungin liikennetoimikunnalle
- Kirjelmä Turun kaupungin kiinteistö- ja rakennuslautakunnalle
- Kirjelmä Turun kaupungin liikennelaitokselle
- Kirjelmä Turun kaupunginhallitukselle

Turun kaupungin kanslia. Kaksikerranjärven vedenotto. 1975.

Kaksikerran valtuutetuille. Kaksikerran kehittämisohjelmat ja väestöennusteet. 1975.

Turun kaupungin kiinteistö- ja rakennuslautakunta. Brinkhallin alueella tapahtuva häiriöntuotto. 1975.

Turun tie- ja vesirakennuspiiri. Kaksikerran järven ympäri kulkevan maantien kuoppien korjaaminen. 1975.

Päätoimittaja Olli Kestilä. Brinkahallia koskevat suunnitelmat. 1975.

Kaksikerran valtuutetut. Kaksikerran kehittämisohjelmat ja väestöennusteet. 1975.

Turun kaupungin museolautakunta. Nikkilän tuulimylly Satavassa. Aloite tuulimyllyn säilyttämiseksi ja kunnostamiseksi. 1976.

Turun Arkkihiippakunnan Tuomiokapituli. Kaksikerran kanttori-urkurin viran lakkauttaminen. 1977.

Turun vesipiiri. Höyttisten salmen pitäminen kulkukelpoisena. 1977.

Turun kaupunki. Kysely Kulhon saaren kohtalosta. 1985.

Matkailu- ja kuljetus Oy. Linja-autovuorojen syys- ja talviaikataulut.

Turun kaupunginhallitus. Vaihtoaseman rakentaminen Hirvensaloon.

Turun kaupunginjohtaja Juhani Leppä. Kannanotto Seaside Golf Oy:n Harjattula hankkeesta ottaa kasteluvettä Kaksikerran järvestä. 1989.

Aluejohtaja Pertti Korhonen, Toimipaikka-alue Turku. Postinjakelun kehittäminen Satava-Kaksikerta alueella. 1990.

Turun kaupunginhallitus. Kaksikerran järven tervehdyttäminen. 1990.

Kaupunginhallitus. Hirvensalon silta. 1990.

Turun Tiepiiri. Hylkilahden tienhaaran bussipysäkin säilyttäminen. 1991.

Turun kaupunginhallitus. Hirvensalon sillan sekä Kaksikerran paikallistien perusparannuksen eteenpäin vieminen. 1991.

Turun Energialaitos. Esitys katuvalojen sammutusajankohdan muuttamiseksi siten, että valot sammuvat vasta viimeisen linja-autovuoron (lähtö keskustasta 23.15 tai 23.20) jälkeen. 1993.

Vihervuoteen 1995 liittyen Kaksikertaseuran johtokunta esitti Turkuseuralle:

- esitys Brinkhallin puutarhan saattamisesta entiseen asuunsa niin, että kaupunki kunnostaisi aikaisemman englantilais-ranskalaisen puutarhan kartanon ympärille
- kiinnitetään metsälautakunnan huomiota siihen, että kaupungin metsät hoidettaisiin kuntoon siten, että siellä liikkuminen olisi sekä vaivatonta että nautinnollista.
- esitetään, että olemassaolevat jätekeräyspisteet siistitään ja suojataan luonnon mukaisin näköestein
- esitetään, että Kaksikertaseuran vaikutusalueella olevaan Kulhon saareen suunnitellaan ja rakennetaan kevytliikenneyhteys, jotta saaren lähes koskemattomat luonnon kauneusarvot saadaan kaupunkilaisten ulottuville
- esitetään, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin nyt ympäristöllisesti rikutun ja pilatun Puutorin korjausrakentamiseksi niin, että edes osittain voitaisiin palauttaa aikaisempi viehättävä puutorimiljö.

Turun kaupungin ympäristönsuojelulautakunta. Esitys kahden lisähapettimen hankkimiseksi Kaksikerran järveen ym. 1995.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. Kirje koskien Bonsdorffin kappelin oikaisua. 1997.

Turun kaupungin nimistötoimikunta. Esitys, että Mainiementieltä tiloille Alppila, Puutarha ja Rytömaa johtavaa tie nimettäisiin Kouluneuvoksentiekseksi. 1997.

Turun kaupunginhallitus. Kirje koskien Brinkhallin kartanon huonoa kuntoa. 1997.

Turun kaupungin joukkoliikennetoimisto. Linja-autovuorot Kaksikerrasta. 1999.

Turun kaupunki. Lausunto Turun kaupungin ympäristönsuojelumääräyksistä. 2000.

Turun kaupunki. Aloite. Ekvallan alueen pienalue suunnitelma "Kaksikerran portti". 2000.

Turun kaupunki. Kivelänperän antennimasto. 2000.

Turun kaupunki, Liikuntalautakunta. Kansainväliset mitat täyttävän soutu-
kilparadan suunnittelu kirkkosuntiin. 2000.

Turun kaupungin ympäristövirasto. Talvikulkemisen turvaaminen Turun lähi-
saarilla asuville. 2000.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. Annalan tervaleppälehdon kunnostaminen,
2001.

Turun kaupunki. Lausunto Turun uudesta rakennusjärjestyksestä. 2001.

Turun kiinteistövirasto. Esitys Kakskerta-Satavan tievalojen pitämisestä päällä
koko pimeän ajan. 2001.

Varsinais-Suomen liitto. Asia: Kakskertaseura ry:n muistutus maakuntakaavasta.
2002.

Turun kaupunki. Kakskertaseuran kannanotto Kakskerta-Satavan osayleiskaavan
tarkistuksen kuulemismenettelystä. 2002.

Turun kaupunginhallitus, joukkoliikennepoliittinen toimikunta. Asia: Vaihto-
asemajärjestely Hirvensalo – Kakskerta – joukkoliikenteessä. 2002.

Turku Energia. Kirje koskien suunniteltua asentajien päivytyksen vähentämistä.

Turun kiinteistölaitos. Kulhon höyrylaivalaituriin liittyvän vanhan kyläraitin
säilyttäminen itäpään huvilakaupan yhteydessä. 2003.

Turun kaupungin kiinteistölaitos. Esitys kaupungille tilata Kakskerran portti –
hankkeelle suunnitelma. 2003.

Turun kaupunki. Kakskerran liikenneyhteyksien ja liikenneturvallisuuden paranta-
minen. 2004.

Turun kaupungin kiinteistölaitos. Kevyen liikenteen väylät (esitys kevyen-
liikenteen väylien suunnittelusta). 2004.

Turun kaupungin kiinteistölaitos. Turun merialueen virtapaikkakartan laatiminen
(esitys). 2004.

LIITE 4. TUOTTEET

Höyttisten kylän valokuvatallennus,	Kaija Elo, 1993
Matti Kivekäs 1975	Kuusi lipputankoa Satavan sillalle 1994
Kakskertaseuran pöytäviiri, hankittu	Kolme lipputankoa Höyttisten sillalle
1978 - 1979, suunnitellut Raimo Narjus	1994
Kakskerran isännän viiri, hankittu 1980,	Kakskerta eilen ja tänään, Raimo Narjus
suunnitellut Raimo Narjus	1995 (numeroituja kappaleita 50)
Kakskerta-viisu 1986, sävel Pentti	Kirjelomake, suunn. Raimo Narjus 1998
Viherluoto, sanat Pekka Niemi (tilattiin	Kirjekuori, suunn. Raimo Narjus 1999
vuoden 1985 Käräjillä)	Kakskertaseuran esite 1999
Kakskerta-aiheiset postikortit, taiteilija	Kakskerta-tila. Raimo Narjus 2005.